

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Imenitni do 9 petič vrst 4 D, od 10—15 petič vrst 4 D 50 p, večji inserti petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicati petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej. Vprašanjem glede insertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le poštoma in zaščitno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka: 100
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navedena dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Ljubljani		po pošti		v inozemstvu	
12 mesecev		Din 144—	Din 144—	Din 144—	Din 144—	Din 264—	Din 264—
6		72—	72—	72—	72—	132—	132—
3		36—	36—	36—	36—	66—	66—
1		12—	12—	12—	12—	22—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 25 p. po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Slovanski svet po svetovni vojni.

Za Masarykom, Niederlejem in drugimi odličnimi misleci, ki se pečajo s problemom bodoče misije Slovanstva, se je lotil tega bogatega, važnega in aktualnega, četudi še premalo upoštevane vprašanja bolgarski znanstvenik, vseučiliški profesor Štefan Bobčev, ki je izdal v založbi »Slovenske knjižnice« obširno delo o posledicah in pomenu svetovne vojne za celokupno Slovanstvo, zaključki, do katerih prihaja Bobčev, so zanimivi tem bolj, ker iz njih odseva naziranje slovensko orientirane bolgarske inteligence. Evo, kaj piše avtor te razprave:

Slovanski svet je sedaj v popolnoma drugačnem položaju, kakor pred veliko svetovno vojno. Ako se ozremo nanj s političnega stališča, vidimo, da so se pojavile nove slovenske države (Poljska in CSR) z obširnimi teritoriji in večmilijonskim prebivalstvom; da se je povečalo ozemlje in sploh državnost drugih, kakor na pr. kraljevine SHS; da je izginila samostojna slovenska država — Črna gora — in da se je skrčilo državno in etnografsko ozemlje Rusije in Bolgarije. In vendar znaten del slovenskega prebivalstva še vedno živi pod tujo politično nadvlado. Tako vidimo, da so se ideali mnogih slovenskih patriotov uresničili. Bojazn nekaterih slavistov (kakor Niederleja, Budiloviča in dr.), da se bo slovenski element, zlasti Slovenci, Slovaki in prebivalstvo Šlezije, izgubil v nemški ali madžarski povodnji, ta bojazen se, hvala bogu, ni uresničila. To pa še davno ne pomeni, da so ideali slovenske vzajemnosti, tako v kulturnem, kakor tudi političnem oziru, že doseženi in da so pristihi ideji slovenski vzajemnosti že docela upravičeni, da triumfirajo. Nasprotno, velika vojna je po fatalnem naključju usode poglajala nekatere slovenske narode v bratrmorno medsebojno vojno in zapustila globoke rane, ki jih lahko zaceli samo veliki zdravnik — čas.

Največjo slovensko državo, Rusijo, je zadela bridka usoda, ki je tem strašnejša, ker divjalo v njeni državnosti elementi nemirov in državljanske vojske v takem obsegu, kakor jih svet še ni videl niti v času največjih revolucij in anarhije. Rusija ni samo izgubila del svoje zemlje, nego tudi vrednote svoje duhovne kulture. Izgubila je gospodarske in splošno materialne vrednote. Milijoni ljudi (do 30 mil.), med njimi odlični predstavitelji znanosti in umetnosti so postali žrtev notranje strahovlade, kot posledice dveh prevratov v Rusiji 1917. leta. Res, da revolucionarna vlada RSFSR zadnja leta popušča od svojega prvotnega komunističnega programa in od prvih sklepov III. internacionale, toda

to umikanje na gospodarskem polju še ni tako izdatno, da bi moglo pomiriti državo in zaceliti globoke rane na organizmu ruske državnosti, javnosti, gospodarstva in kulture.

Ako si ogledamo statistiko velikega preokreta, ki je nastal med slovenskim svetom po svetovni vojni, vidimo te-le zanimivosti. Pred vojno smo imeli 4 neodvisne in samostojne slovenske države: Rusijo, Srbijo, Bolgarijo in Črno goro. Po vojni je ena popolnoma izginila in se spojila s kraljevino SHS. Z druge strani pa sta se pojavili novi slovenski državi Poljska in Češkoslovaška, tako da imamo sedaj 5 samostojnih slovenskih držav, brez samostojne Ukrajine, Belorusije in ostalih 8 republik, ki jih prištevajo moskovska vlada k svoji zvezni republiki. Teritorij in prebivalstvo slovenskih držav je znašal pred vojno: Rusija s Kavkazom in Sibirijo 18.865.545 km² in 178.905.000 prebiv.; Srbija 87.363 km² in 4.527.992 preb.; Bolgarija 114.777 km² in 5.001.000 preb.; Črna gora 15.017 km² in 435.000 preb., torej skupaj 19.826.702 km² in 188.868.992 preb. Po vojni Rusija in Belorusija 18.816.532 km² in 156.770.000 preb., Poljska 249.300 km² in 24.199.000 preb., CSR 140.302 km² in 13.413.057 preb., kraljevina SHS 247.676 km² in 11.337.686 preb., Bolgarija 103.924 km² in 4.578.657 preb., skupaj torej 19 milijonov 557.737 km² in 210.303.390 preb. Iz te statistike je razvidno, da se je slovenski svet glede ozemlja nekoliko skrčil, glede prebivalstva pa je narasel.

Pa statistiki dr. Červenke pa imajo Slovani od celokupnega prebivalstva Evrope, ki znaša 447.457.000, večino, kajti njih je 141.131.000. Germanov je 138.688.000, Romanov 111.199.000, v 5 slovenskih državah pa živi 135.590.000 Slovanov, od teh Rusov 96.977.000, Poljakov 16.775.000, Jugoslovanov 9 milijonov 453.000, Čehoslovakov 8.235.000 in Bolgarov 4.135.000.

Lahko se reče, da je Slovanstvo s svetovno vojno pridobilo ne samo s tem, da ste bili vpostavljeni dve zapadno - slovenski državi — Poljska in Češkoslovaška — nego tudi s tem, da je bilo pred vojno 7,3 odst. Slovanov obsojenih na izmiranje v državah, kjer so živeli med tujeplemensko večino, drugih 13,1 odst., živeli v Avstriji, pa je skoraj riskiralo, ako bi zmagale centralne države, da jih doleti usoda omenjenih 7,3 odst. Sedaj je ta nevarnost za ene in druge odstranjena.

Vendar pa izgube Slovanstva v svetovni vojni niso majhne, kajti prežeti ne smemo nekaterih moralnih žrtev, ki so zelo važne za idejo slovenske vzajemnosti. Ne bom govoril o žalostnem dejstvu, da so Slovani še ved-

no pod tujim jarmom tako v Nemčiji kakor tudi na Madžarskem, v Romuniji, Italiji, na Grškem itd. Celokupen mali narod, lužiški Srbi, je ostal v Nemčiji. Še težje pa je to, da se v Rusiji širi separatizem Malorusov in Belorusov, v kraljevini SHS pa tudi ni vse v redu, kar se tiče ujedinjenja po plemenu, veri in jeziku. Najbolj žalosten pa je položaj današnje Rusije, ki v notranjosti razpada, ki je izmučena in polna ran, in vse to potem, ko je doprinesla strašne žrtve, izgubila svojo avtoriteto, svoj glas kot velika država in končno tudi perspektive glede Carigrada in morskih ožin. V Aziji pa so Angleži in Japonci zavzeli njene pozicije. Z drugimi besedami: najmočnejša slovenska država, brez katere Slovanstvo ne more okrevati, je za nedolžen čas odstranjena od aktivne udeležbe v evropskem življenju.

K tem okoliščinam je treba pristeti še to, da v splošnem nobenemu slovenskemu narodu ni dovoljen prikladev, neposreden in siguren izhod na morje, kar zelo mučno vpliva na pravilni gospodarski razvoj slovenskih držav in Slovanstva sploh. Rusija, ki ni prišla do besede na mirovni konferenci v Parizu, je ostala zaprta v svoje stare meje, ki ji ne nudijo izhoda na odprto in nezamrzujoče morje. Odrinili so jo celo od Baltičkega morja. Poljska je dobila umeten izhod preko Gdanskega, toda ta je v zelo težkem in nevarnem položaju. Češkoslovaška je omejena tako, da sploh nima stikov s morjem. Celotno Jugoslavijo niso dovolili docela naravnega izhoda na Jadransko morje: Trst in Reka. Res, Dalmacija ima nekaj luk, toda treba je mnogo dela in sredstev, da se uredi in postanejo dostopne.

Slovanstvo se ne more zediniti že zato, ker je ločeno teritorialno. Rusija, Poljska in CSR so teritorialne sosednje, toda vključ velikim naporom vesele, zmagovalke, niso dovolile koridorja med CSR in Jugoslavijo. Poizkusi, ki jih dela takozvana Mala antanta med CSR in kraljevino SHS s pomočjo Romunije eventualno tudi Poljske in celo Grške bodo težko osigurali ono zaželeno zunanjo formo slovenskih držav, da ne govorim o notranjem zedinjenju. Res je, da Mala antanta lahko postane do gotove meje koristna, toda prazne bodo vse velike nade, ako si ta zveza ne pridobi naklonjenosti in zaupanja velike slovenske družine. In kakor je dejal pokojni Milenko Vesnić, bodo slovenski diplomati Male antante čestokrat hodili na konference in se bodo posvetovali, rekoč: posvetujemo se z dvignjenimi glavami, toda s praznimi rokami.

Težko kaznovana Bolgarija pa ne bo pozabila, da je njen narod eno najboljših slovenskih plemen in da je njena bodočnost tesno zvešana z usodo celokupnega Slovanstva. Bolgarski na-

rod je pripravljen tudi v tem težkem gospodarskem in teritorialnem položaju neumorno delati na to, da bi z ene strani živel z vsemi sosednimi državami v popolnem, iskrenem miru ter tako dokazal svojo življenjsko sposobnost in svoje pravice do balkanskega podnebja, z druge pa, da opozori vse bratske slovenske narode, da partikularizem in realna politika posamičnih nacionalnih interesov ne sme iti tako daleč, da bi pogubila vzvišene ideale onih velikih in nesmrtnih slovenskih borcev, čijih ideje in v nauki so povzročili sedanje politično vstajenje in osvobodjenje nekaterih slovenskih narodov. Dobre so vse zveze, ki ščitijo teritorialno celoto in politično - gospodarsko neodvisnost. Toda ako te zveze ignorirajo pravico, čiste tradicije prošlosti in globoka čustva za slovensko solidarnost, ne bodo koristile. Mi ne oznamamo niti panslavizma, niti kakršnekoli ideje glede ene same slovenske federacije, naj si bo pod to ali ono hegemonijo, toda naglašali smo celo življenje in naglašamo še danes, da stare in nove življenjske razmere zahtevajo od vseh Slovanov vsestransko vzajemnost, ne da bi se ozirali samo na plemenske interese.

Za nas je aksiom, da samo kulturno in gospodarsko složno Slovanstvo lahko doseže končni cilj, da bodo vsi Slovani svobodni in neodvisni. Pri tem ne smemo pozabiti, da slovensko kulturno ujedinjenje ni mogoče brez udeležbe velike Rusije, ki je v najvišji stopnji dokazala slovenski duh in doprinesla velike žrtve za Slovanstvo. To slovensko politiko je pričakovati od Rusije v bodoče, ko bo preživela sedanjo krizo in se prerodila.

V medsebojnih stikih Slovanstva mora zavladati velika objektivnost, popolna strpnost, popustljivost in točno opredeljeno stališče glede vseh spornih vprašanj, ki jih hočemo rešiti z uspehom. Gospodarska slovenska politika kot posledica skupnih interesov mora postati podlaga za trgovinske stike, na kulturnem polju pa je treba pomisliti o solidarnosti tako, da bi v prvi vrsti delovali za medsebojno spoznavanje. Vsi duševni proizvodi posamičnih slovenskih plemen morajo postati vsem dostopni in skupna last. Tekmovanje za večji napredek lahko vsakemu slovenskemu narodu samo koristi in zaščita plemenske individualnosti mora biti skupna dolžnost. Vse slovenske države in narodi, bodisi veliki ali mali, morajo biti med seboj enakopravni ter se v kulturnem in gospodarskem oziru smatrati kot ujedinjeni, enako vredni člani ene družine. To ujedinjenje mora predstavljati nekako prostovoljno zvezo popolnoma svobodnih in svojo usodo samostojno odločujočih narodov. Ustanovitev kulturno-gospodarske zveze je težak problem, toda to še ne pomeni, da se naj odrečemo temu cilju in ideji slo-

vanske demokratične vzajemnosti. — Vsekakor pa je bistvo najvažnejšega vprašanja v tem, da se slovenski narodi in države, neodvisne od drugih zvez in sporazumov, odločijo za koordinacijo in kulturnem in gospodarskem življenju, da si podajo bratske roke in začno živeti v vzajemnosti.

Konsolidacija razmer v Avstriji.

(Dopis.)

Odkar vodi zvezni kancelar Seipel vladne posle v Avstriji, je opaziti v tej državi jako krepak preokret na bolje. Dalekovidna in smotrna zunanjia in tudi notranja gospodarska politika je dovela tako daleč, da danes nihče ne govori več o Dunaju kot o »was-serkopf«, ki bo s svojima dvema milijonoma prebivalcev ugonobil šestmilijonsko državo, nasprotno pa zatrjujejo, poznavalci razmer, da je Dunaj danes na tem, pridobiti si zopet prejšnjo veljavo kot središče trgovine in industrije podonavskih dežel.

Nas ta očividna konsolidacija seveda zanima iz več ozirov. Ne da bi delali kislih obrazov, premišljujemo, kako to, da se sami borimo še z vsemi mogočimi neprilikami, mi, pripadniki znamenite države, dočim leze premagana Avstrija počasi a sigurno iz mizerije. Iz višjega vidika in kot dobri sosedje iz moramo ta povsem nepričakovani preokret celo privoščiti, saj se vendar le zavedamo, da nimamo več opraviti z nekdanjo Avstrijo, temveč k primerne okrnjenimi njenimi ostanki — današnjo avstrijsko republiko.

Predvsem si moramo biti na jasnem, da je naša ta republika v svojih stremiljenjih po zbolitju svojega obupnega povojnega položaja pri naših velikih zaveznikih vselej toliko dobrohotnega razumevanja, da ji je bilo le treba s pridom zastaviti ves svoj izvežban in izborni diplomatski aparat v doseg vseh mogočih olajšav, ki so se v danih razmerah sploh dale doseči. Kdo se ne spominja imenitno organiziranega jadikovanja koj po vojni in skoro do poslednjega časa? Hrušča in trušča ni bilo konec in naivneži med nami so se čudili, kako to, da pri toliko bedi sploh še kdo živi v tej od vseh bogov zapuščen Avstriji. Nočemo zanikati, da so bile pričetne težave glede prehrane tam večje nego pri nas, pozabiti na nasprotno tudi nečemo, kako tiho in neprepleljivo so takrat n. pr. naši Dalmatinci in Bosanci junaško prenašali glad in trpljenje. Že med vojno, ko je Dunaj še živel v izobilju, je na stotine ljudi, po od mogočnega Avstrije pozabljenih naših otokih naravnost umiralo gladu. Živeč pa je šel, rekviriran iz drugih naših krajev, izključno v kraje današnje avstrijske republike. To se je obrnilo šele s preobratom in takrat smo imeli pač

Claude Farrère — prevel Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

20

»Ali ste zelo pobožni?«

»To ravno ne: življenje mi ne poteka po cerkvah, pač pa sem dobra in zelo pridna katoličanka.«

Fierce ni zganil ramen. Gospodična Silva je nadaljevala:

»Gotovo ste verni, saj so vsi mornarji taki. Sicer pa je že močno blazen, kdor zanikuje Boga. Sploh pa se mi bogotajka zdi pravo strašilo. Brezverstvo ni nič kaj odličnega; naj ga le oznanjajo stari gospodje, godrnjavi, zmedeni, sirovi, plečasti in zibajoči se samci ...«

»Seveda,« je odvrnil Fierce, ki se ni mogel zdržati smeha. »Toda nazori, ki ste mi jih pravkar razodeli, gospodična, so že zastareli. Ali ste čitali Mussetja?«

»Nekoliko. Nekoč mi je mama mnogo strani zlepile; potem jih nisem nikoli hotela čitati. Počakam raje, da se prej poročim.«

»No, to se pač kmalu zgodi.«

»Mi ni od tega. Saj vam pravim, verujte mi, da sem zdaj presrečna in gotovo ne bom nikdar v večji meri ...«

Pogovarjala sta se zaupno, smehljaje in brez kake skrite misli sta se ozirala drug v drugega. Začela sta zlasti prijateljstvo. Gospodična Silva je postala zgovorna in mu marsikaj zaupala. Fierce jo poslušal in se je ne upa prekiniti.

Gospodična Silva občuje s svojim sosedom kot s starim prijateljem, ki ji je tovariš po krvi in duhu, ki ji je skoro brat, kajti dobro pozna njegovo mišljenje, njegovo vero in njegove ideale, ki so prav taki kot naši ideali, naša vera in naše mišljenje. Fierce je uganil verno prevaro mladega dekleta: na skrivaj je zardel, da ji ne bi tega vide- za razdrl. Često, tako med stavki, si očita svoj molk kot laž. Najrajši bi ji kar brez ovinkov dejal: »Saj nisem tak, kakor mislite. Niti v mojem srcu, niti v moji glavi nimam ničesar, kar bi mogel ljubiti ali pa razumevati. Če bi pa zagledal mojo notranjost, bi se zgrozil. Jaz sem prenasiten napuh-njenec, o vsem dvomim in nikomur ne verjamem, ne verujem niti v dobro, niti v zlo, niti v Boga, niti v hudiča. Vse sem obhodil in od vsehposvods sem se vrnil. Zaradi moje vojaške obleke polagaj- vame poln sveženj starinskih čednosti, ki jih sploh nimam in ki jih zaničujem. Edini kult, ki ga še gojim, je oduren kult nesramne resnice, ta pa bi vas zgrozil kot bogokletstvo. Med vami in ma- no ni nobene skupnosti.«

Toda o vsem tem ni niti besedice črnil; za to ni imel dovolj poguma. Japonski natakari so že

v tretjič odnesli njegove krožnike, ki jih je pustil polne.

Iz gornjega konca se je admiral smehljaj svo- lemu pribočniku.

»Ljubi guverner, Vaši ekscelenci moram vro- čiti neko tožbo: moj mali Fierce je kar pozabil na kosilo, tako vneto dvori vaših ljubkih hčerki.«

»To ni prav,« se je oglašil guverner, »gospo- dični Selysetti se ne sme dvoriti; gospodična Selysetta ni nikakor dekletce, temveč fantič in stavi- kaj, da celo Don Juan ne bi opazil, da nosi ona krilo; — sicer pa ima gospod Fierce opravka s presneto nagajivo zvitočepko in svetujem mu, naj se čuva.«

Gospodična Silva je s smehom ansprotovala. Fierce jo je videl, kako je zardevala; skozi tenko kožo ji je rosevala burna, škrlatno rdeča kri. Spomnil se je, da si je nekoč, v svoji daljni otroški dobi predstavljal prav take vile, ki bivajo v kristalnih gradovih ...

»Selysetta vam je ime? Kako ljubko in po- sebno ime!«

»Preved posebej je. Toda mojemu očetu je bilo to ime drago in čeprav imam na izbiri še tri ali štiri imena, vendar bom vedno nosila to, ki mi ga je dal on.«

Fierce se je spet potopil v sanjanje. Nih ni mislil o tem, kako čudno je, da uživa v tem ne- razumljivem ugodju ob tej mali deklici s tako pre-

prostimi nazori — on, ki je civiliziranec, on, Mé- vilov, Torralov in Rochetev prijatelj.

Dvigljali so se. V salonu je Fierce pustil svojo sosedo samo, da postreže gospem s skodelicami čaja — zelenega čaja iz Ce-Cuena v brezročaj- nih skodelicah iz Sasura. Guverner je kot daro- vit govornik, ki se je zbornice še dobro spominjal — bil je član in bo še — razpravljal o življenju po kolonijah in pojasnjeval domače in priučene navade in običaje.

»Kitajec je tat, Japonec pa morilec; Ananec pa je oboje. Če to stoji, rad priznam, da imajo ta tri plemena kreposti, ki jih Evropa ne pozna in so njihove civilizacije starejše kot naše na zapadu. Torej bi morali mi, gospodarji teh plemen, ki bi utegnile zagospodariti nad nami, stremiti, da jih prekosimo vsaj z našo družabno navadnostjo. Mi, kolonizatorji bi ne smeli ne ubijati, ne ropati. Toda to je pač utopija.«

Admiral je vladno nasprotno. Guverner pa ni umaknil svoje trditve.

»Da, utopija. Dragi moj admiral, ne bom vam ponavljal smešnih človekoljubnih gesel, ki so jih vrgli v svet ob vsakem našem zavzetju kake nove kolonije. Kolonij ne obtožujem, temveč koloniste, — naše francoske koloniste, ki so v resnici zelo malo vredni.«

»Zakaj?«, se je nekdo oglašil.

priliko opazovati, da se Dunajčan s praznim želodcem čisto drugače vede nego lačni Jugoslovenci.

Prehranjevalne prilike so se pri nas tudi po vojni vsled desolantnih transportnih razmer zelo počasi popravile. Na pomoč smo mogli priti svojim bratom ob vselej zanemarjeni dalmatinski obali, na otokih, v Črni gori itd. le polagoma in dasi je naša beogradska vlada takrat napenjala vse moči, se vendar ni dalo preprečiti, da so ponekod v naši državi še do lani vladale jako nepovoljne prehranjevalne razmere. V avstrijski republiki je vladal enak pojav tudi le do stabilizacije valute. Nepremotni sloji naroda ob padanju vrednosti denarja niso zmogli naglo naraščajočih cen, premožnim je bilo skoro vselej vse dostopno in korupcija je cvetela celo pri dobro namišljenih vladnih pomožnih akcijah. Cene so poskočile radi tega celo višje, nego bi to razmere upravičile.

Danes vsega tega v Avstriji ni več. Indeksna številka kaže že skoro leto dni tendenco navzdol, zadnji mesec n. pr. so nazadovale cene poglavitnih življenjskih potrebščinam za povprečno štiri odstotke. Že sedaj so cene take, da so tudi takozvanim »nižjim plastem« naroda morda še lažje dosegljive nego srednjemu sloju. Dunaj, ki je rajal in se veselil tudi v najkritičnejšem času, se je vselej hudo razburil, če ga je inozemstvo rahlo pokaralo radi neprimerne razkošja, če: to je le vnanje naše lice, le poglejte v skrite dele mesta, v obljude naše podzemne kanale, tam boste našli našo pravo bedo, tam postavite blagovoljno vašo pomoč!

Danes je dana prilika slehnemu zdravemu človeku, ki hoče delati, da pride do dobrega zaslužka, bolnikom pa nudijo sanitarne humanitarne naprave ceno zavetje in oskrbo. Dunajsko železnico »Stadtbahn«, ki je nekaj let sploh mirovala, ne samo da hočejo sedaj zopet spraviti v funkcijo, celo velikih stroškov 170 milijard avstrijskih kron — kar tudi v našem denarju ni majhna vsota — se dunajska občina ne straha prevzeti za elektrifikacijo te železnice. Vseposvodi se vidijo znaki novega življenja, zida se zelo veliko, posebno mnogo pa se sedaj renovira, odkar so začeli smoteno piliti na obliki — stanovanjskega zakona. Ceste se tlakujejo, tir električne železnice se razširi in sploh je opaziti na več krajih velikopotežno začetka dela, ki imajo — ne šele v zadnji vrsti — namen, odpraviti nezaposlenost in spraviti kaj zasluža v obtoč, med narod. Generozno je republika postopala tudi pri reduciranju uradništva in dasi je za vpokojitve in reduciranje hkrati porabila neštete milijarde, pa vendar to dejstvo nikakor ni neugodno vplivalo na tečaj krome.

Tako bi polagoma prebolela avstrijska republika zle posledice zgubljene vojne. V marsičem jo morejo pa druge nasledstvene države že danes zavidati. Katera izmed njih je direktno n. pr. po vojnih operacijah tako malo trpela kakor ravno ona? Katera izmed njih poseduje toliko nedotaknjenih monumentalnih stavb, krasnih biserov iz časa svetovne in velike Avstrije, ki je dotok blagostanja iz cele monarhije vselej osredotočevala največ na nje nemški del? Koliko kulturnih monumentov in institucij se nahaja na teritoriji te republike? Verzajska mirovna pogodba nalaga Nemčiji kot glavni povzročitelji svetovne vojne glavno breme reparacijskih stroškov. Naj bo prav tako, naj Avstrija, Turčija, Bolgarija uživajo vse močtoke tozadevne olajšave in naj se jim makar ukinejo tzv. zastavne pravice ad infinitum — mislečemu našemu človeku pa se le vsiljuje vprašanje, zakaj živi pri nas uradnik ob beraški plači, tam pa mu lahko dalejo skoro valorizirano plačo, zakaj so pri nas davki in dajatve višje kakor tam, zakaj so celo cene življenjskih potrebščin, preračunene v naš denar, tam nižje nego pri nas (lepe bosanske slive se prodajajo na Dunaju mnogo ceneje kakor v Ljubljani). Francija in Anglija sta vselej pazno zasledovale življenjski »Standard«, kakor se je v Nemčiji po vojni razvil in po teh opazovanjih ji sedaj Poincaré gode svojo posebno pesem, ki je menda prediskantna, a tudi Mala antanta bi morala skrbeti za to, da življenje njenih pripadnikov ne poteka temnejše in žalostnejše nego življenje pripadnikov bivših sovražnih držav.

O. Sch.

Tombola »Društva za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški« se vrši dne 2. septembra t. l.
Izbrani dobitnik

Eau de Cologne Louis XIV.

se odlikuje posebno s svojim finim, ugodnim, osvežujočim vonjem ter se porablja kot parfum in z izrednim uspehom za negovanje obraza in telesa.

Cena 1 l Din 150 — 1/2 l Din 80 — Steklo-ucio je prinesli seboj.

Parfumerija Uran
Ljubljana, Mestni trg 11.

Telefonska in brzojavna poročila KONFLIKT MED ITALIJO IN GRŠKO.

Stroge zahteve italijanske vlade za zadoščenje. — Demonstracija italijanskega brodograja. — Grška vlada se opravičuje.

— Rim, 29. avgusta. (Izv.) Oficijozna agencija »Stefani« objavlja:

Po mnogoštevilnih indicijah in raznih poročilih, ki izhajajo iz najbolj informativnega izvora, je prišla italijanska vlada do prepričanja, da pada poleg moralne na grško vlado tudi materialna odgovornost radi umora italijanske komisije pri razmejitvi Albanije, Mussolini, vpoštevajoč in zastopajoč žele italijanskega naroda, je ukazal italijanskemu poslaniku v Atenah Montagnu, da izroči grški vladi noto, ki vsebuje te-le zahteve:

1. Službeno opravičilo pri italijanski vladi v Rimu po najvišjih grških funkcijonarijih,

2. Svečana maša-zadušnica za žrtve umora v katoliški cerkvi v Atenah ob prisotnosti vseh članov grške vlade.

3. Celokupno v Pireju zbrano grško vojni brodograja mora izkazati čast italijanski zastavi v prisotnosti tja odpisane italijanskega vojnega brodograja. Grško brodograja mora pri tem oddati 21 streliv in vse grške vojne ladje morajo ob enem izobesiti italijansko zastavo.

4. Uvedba najstrožje preiskave, ki mora biti končana tekom petih dni od dneva vročitve te note. Preiskavi prisostvuje italijanski vojaški ataše, za čigar osebo varnost je odgovorna celokupna grška vlada.

5. Smrtna kazen za vse krivce.

6. Grška vlada ima plačati tekom petih dni po vročitvi note odškodnino 50 milijonov lir.

7. Pri vkrcaju žrtv na italijansko ladjo v Prevesi ima Grška izkazati žrtvam vojaške časti.

— Atene, 29. avgusta. (Izv.) Radi umora italijanske komisije pri mednarodni razmejitvi Albanije je izrazila grška vlada najgloblje sožalje, izjavljajoč, da je bil napad popolnoma nepo-
litichen in da so ga izvršili albanski razbojnik.

— Rim, 29. avgusta. Italijanski tisk z ogorčenjem piše o strašnem umoru italijanske misije na veliki cesti, ki vodi med Janino in pristaniščem Santi Quaranti. Umor je bil izvršen na sedanji provizorični meji med Grško in Albanijo pri selu Leskoviti. Italijanska vlada je na podlagi dosedanjih informacij prepričana, da ima umor popolnoma politično ozadje in da je zanj odgovorna grška vlada. Zadnje dneve, ko je začela mednarodna razmejitvena komisija, kjer sodeluje Anglija, Francija in Italija,

definitivno določevati meje v južnem sektorju okrog Janine, so Grki napeli vse sile, da bi dobili nekatere važne strategične postojanke. Šlo je pred vsem za cesto med Janino in Santi Quaranti. Intervencija grške deputacije pri mednarodni komisiji je ostala brez vsakega uspeha. To so Grki pripisovali vplivu talije. Dne 28. t. m. se je v avtomobilu vozila italijanska razmejitvena misija, obstoječa iz generala Tellinija, majorja Corte, dveh oficirjev in enega vojaka. Pri selu Leskoviti je avtomobil napadlo okoli 30 dobro oboroženih neznanih ljudi. Vsi gori omenjeni so bili na mestu pomorjeni. Šofer je ostal pri življenju. Značilno je, da se angleški in francoski misiji ni zgodilo ničesar žalega.

— Trst, 29. avgusta. (Izv.) Nocoj so bile velike demonstracije proti Grkom. Mnogiča je demolirala nekatere lokale grških trgovcev. Pretepla je več Grkov. Velike demonstracije so bile tudi v Milanu pred grškim konzulatom.

— Rim, 29. avgusta. (Izv.) Naš poslanik g. Antonijević je izrazil italijanski vladi sožalje naše vlade radi umora italijanske misije v Albaniji.

— Beograd, 29. avgusta. (Izv.) Danes je obiskal zunanjega ministra dr. Ninčiča albanski poslanik Ali Riza Kolonia ter mu dal pojasnila o umoru italijanske misije na sedanji provizorični meji med Grško in Albanijo. Izjavil je med drugim, da je albanska vlada zadnji čas izdala najstrožje odredbe proti razbojniškim tolpom.

— Milan, 29. avgusta. (Izv.) Večja množica mladih ljudi, oblečenih v črne srajce, je demonstrirala pred grškim konzulatom. Razbila je šipe. Pomazala je grški grb in vrgla bombo v urad konzulata.

— Berlin, 30. avg. (Izv.) »Vossische Zeitung« javlja iz Tarenta: V tarentskih vodah se nahajajoče italijansko brodograja, ki je vodilo dalje pomorske manevre, je dobilo iz Rima ukaz, da takoj manevre ustavi in da se polno vojno opremo pripravljeno za odhod. Poveljstvo je prejelo zapovedeno ordo.

— Rim, 29. avgusta. (Izv.) V jadranskih vodah usidrano italijansko brodograja je dobilo povelje odpluti v Pirej, da demonstrira proti Grški radi umora italijanske misije. Na dopustu se nahajajoči vojni minister admiral Thaon de Revel je dospel v Rim ter je pozno v noč konferiral z ministrskim predsednikom Mussolinijem.

ODLOČILNI MOMENTI V REŠKEM PROBLEMU.

ODGOVOR NAŠE VLADE.

— Beograd, 30. avg. (Izv.) Današnja »Pravda« priobčuje vsebino odgovora naše vlade na italijansko spomenico z dne 8. avgusta. Med drugim veli: Včeraj, 28. t. m. je odposlala naša vlada odgovor paritetni komisiji v Rim. Ta odgovor vsebuje tri odstavke V I. odstavku konstatira vlada, da je Italija končno priznala Baroš in Delta naših držav. Med tem, ko je Italija pred temom se predlagala, da se imata Baroš in Delta izprazniti šele tedaj, ko bodo rešena vsa podrobna vprašanja glede Reke, predlaga naša vlada, da se Baroš, Delta in Bankin odstopijo naši državi tekom petih dni po doseženem sporazumu.

V drugem odstavku naša vlada sprejema italijanski predlog, da paritetna komisija upravlja Reko samo eno leto in da vodi ves žel. promet. Vlada sprejema ta predlog pod pogojem, da traja ta provizorij samo leto dni.

V tretjem odstavku predlaga vlada, da se preide avtomatičnim potom k arbitraži v smislu rapalske pogodbe, če ne bo reško vprašanje tekom enega leta definitivno rešeno.

Odgovor naše vlade bo tekom današnjega dneva izročen Mussoliniju. Ker jutri poteče rok, ki ga je določil za odgovor sam Mussolini, je pričakovati sprejema naših protipredlogov oz. sporazuma, drugače se preide k arbitraži.

Važne konference vlade z dr. Šurminom.

Ustanovitev nove hrvatske stranke.

— Beograd, 30. avgusta. (Izv.) Včerajšnji ministrski svet je namestnik predsednika ministrskega sveta, ministar dr. Velizar Janković obvestil o konferenci z dr. Šurminom.

— Zagreb, 30. avgusta. (Izv.) V hrvatskih blokaških krogih so postali zelo vznemirjeni, ko je včeraj prispe-
la vest, da je dr. Šurmin v Beogradu od 11. do 12. dopoldne konferiral z ministrom dr. Velizarjem Jankovićem. Zatrjuje sicer, da dr. Šurmin za to ni imel nikakega pooblastila in da je šel v Beograd na lastno roko. Blokaški krogi smatrajo ta čin dr. Šurmina za tak, da je potrebno njegovo izključenje iz Hrvatske zajednice. Hrvatska zajednica še vedno vztraja pri svojem stališču in je za podporo Radčeve stranke v sedanjem momentu še bolj, kakor kdaj popreje. Istočasno kroži v zagrebških političnih krogih verzija o ustanovitvi nove hrvatske stranke, ki bi imela nalogo in za program oslabil proticentralistična stremjenja med Hrvatini in ki bi paralizirala Radčevode-
lovanje med narodom. Zanimivo je, da je pokrajinski namestnik dr. Cimić zadnje dneve zelo mnogo potoval po varaždinskem okraju ter se vedno razgovarjal s seljaki. Dr. Cimić se je sredi odšel v Beograd.

Dr. Beneševa pot v Rim.

— Rim, 29. avg. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš je danes obiskal predsednika jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji dr. Otakaria Rybafa ter z njim ostal v daljšem razgovoru.

— Rim, 30. avg. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš je s svojo soprogo danes obiskal papeža v Vatikanu. Danes ob 21. je dr. Beneš odpotoval.

— Rim, 30. avg. (Izv.) Z ozirom na razburjenost radi umora italijanske misije v Albaniji italijanski tisk priobčuje sedaj le kratke komentarje o pomenu dr. Beneševega potovanja. Splošno se Italijani zelo zavzemajo za Madžarsko. Italijanski tisk naglašja princip, da morajo biti vsi narodi srednje Evrope amostojni, ne pa Mali antanti podrejeni gospodarski sužnji. Italijanski listi zahtevajo od Male antante, da odstrani napram Italiji slovensko nevrnost, da ne zaslužuje Madžarske, ki naj postane vpliven faktor v Srednji Evropi in da Mala antanta ne sme trpeti razkosanja Bolgarske. Mala antanta ima Madžarsko spoštovati in upoštevati.

— Rim, 30. avg. (Izv.) »Stefani« objavlja komunikacijo o obisku dr. Beneš. Predmet razgovorom med Mussolinijem in dr. Benešem so bila vprašanja mednarodne politike obeh držav. Ugovorjeno je bilo, da ostaneta smerice politike obeh držav še nadalje iste, temelječe na principu izredne mednarodnih pogojev in obratno miru v Srednji Evropi. Razmotriveno so bila razna gospodarska in politična vprašanja. Nekatera so bila končnovaljavno rešena. Razmotriveno je bilo tudi vprašanje češkoslovaškega dolga Italiji, izvršajočega se imo-
vne bivše Avstro-ogrsk.

Zunanji minister dr. Beneš je tudi konferiral z državnim tajnikom v Vatikanu o verskih interesih katoliške cerkve v Češkoslovaški. Minister dr. Beneš je včeraj odpotoval v Milan.

KONEC RUDARSKÉ STAVKE V TRBOVLJAH?

— Beograd, 29. avg. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta, ki je trajala od 17. do 20., je minister za šume in rude dr. Suskić poročal, da je smatral stavko rudarjev Trboveljske premogokopne družbe za končano. (Ta vest je netočna: stavka še ni končana! Ured.)

KONEC STAVKE MORNARJEV.

— Beograd, 30. avg. (Izv.) Ministrski svet je vzel na znanje konec stavke mornarjev v hrvatskem Primorju.

SKLEPI PROTI RADČIU.

— Beograd, 30. avg. (Izv.) Kako poročajo nekateri listi, bo vlada definitivno sklepala o vseh odredbah, ki jih ima po zakonu vporabiti proti Radčiu in njegovi propagandi, šele dne 3. septembra, ni pa tudi izključeno, da se določijo definitivni sklepi šele po prihodu ministrskega predsednika Nikole Pašiča, ki se vrne dne 9. septembra v Beograd.

Po odgovoru belgijske vlade.

— London, 29. avgusta. (Reuter.) Belgijka nota je bila izročena v zunanjem ministru v ponedeljek zvečer. Ker pa se Baldwin in Curzon nahajata sedaj v Franciji, ne bo sklican ministrski svet, nego se bodo posamični ministri posvetovali o vsebini note. Londonski merodajni krogi priznavajo izredno odkritosrčnost belgijskega odgovora. Angleška vlada bo zavzela svoje končno stališče napram posamični točki kam nato potem, ko se sestane ministrski svet, ki bo podrobno razpravljal o tem vprašanju. Splošno je opaziti že sedaj, da bo belgijski odgovor napravil tudi na vladne kroge najboljše vtis.

— Pariz, 29. avgusta. (Havas.) Francoška vlada ugotavlja popolno solidarnost in soglasje z navedenimi izražanimi v belgijski noti. Zlasti ji ugaja trditve o zakonitosti poruharske okupacije in zahteva glede pasivnega odpora, ker je belgijska vlada v tem oziroma odločno za to, da Nemčija kot glavni predpogoj za sporazum odneha od te nepremisljene politike. Francija obeta Belgiji vsestransko pomoč glede njene zahteve o proriteti. Nadalje izraža svoje soglasje, da bo v družbi z Belgijo nadaljevala medzavestniška prijateljska in tajna posvetovanja in je pripravljena udeležiti se konference šele tedaj, ko bo definitivno razvidno, da bo ta konferenca imela konkretne uspehe.

ZAVEZNIKI IZPRAZNUJEJO CARIGRAD.

— Carigrad, 30. avg. (Izv.) Zavezniška komisija je včeraj razgovarjala z zastopnikom turške vlade. Ugovorjeno so zadnje modlitve za izpraznitve mesta po zaveznih četah. Angleške čete že zapuščajo mesto. Odposlani so bili večji transporti vojnega materiala. Angorska narodna skupščina je sprejela zakon o demobilizaciji.

»AVANTI« V ROKAH KAPITALISTOV.

— Milan, 30. avg. (Izv.) Glavno glasilo italijanskih socialistov »Avanti« je kupila skupina kapitalistov za 2.200.000 lir.

POGREB RAIKA DASKALOVA.

— Praga, 29. avgusta. (K.) Včeraj popoldne se je vršil iz ortodoksnih cerkve pogreb umorjenega bivšega bolgarskega ministra Daskalova. Pri cerkvenem obredu je bil navzoč poljedelski minister Stambolijskega kabineta Obov, vsi člani tukajšnje bolgarske kolonije, zastopniki češkoslovaške agrarne stranke in trije člani kluba poslancev in senatorjev agrarne stranke, ki so položili na krsto dva venca. Na pokopališču se je poslovil od pokojnika v imenu bolgarske kolonije Obov, v imenu mednarodnega združenja poljedelcev pa generalni tajnik Ing. Fiedler.

VOLITVE NA IRSKEM.

— London, 29. avgusta. (Reuter.) Po dosedanjih rezultatih irskih volitev je dobila vladna stranka 16 republikanska 4, kmetijska 2, neodvisna 3 in delavska stranka 1 mandat. Med izvoljenimi je šef deželne vlade Cosgrave. Mesto De Valera je izvoljen Rutledge.

Razpored na slovanskem svetu.

— Vost iz Rusije. Po uradnih podatkih se je nahajalo letos v vseh moskovskih ječah 15.290 jetnikov, od njih 60% delavcev seljakov in rdečarmejcev, 40% pa inteligence. Najbolj strahna je ječa na Ljubljani, kjer je tudi sedež glavne črezvičajke. Stražarsko službo opravlja tu poseben odred iz Kitajcev in Latšev. Režim v tej ječi je neznošen. Usmrtitve nevarnih političnih zločincev se vrše v posebni sobi. Posebno nevarne jetnike pošiljajo v kavalko ječo, kjer jih ubija mestna črezvičajka. Tako je bilo nedavno ubitih 20 petrogradskih delavcev, ki so pripravljali atentat na Zinovjeva. Smrtnost med jetniki dosega 30%. Nesrečni upajo na evropsko javno mnenje. V Baku so bili obsojeni na smrt pesnik Degen in dva študenta, slikar Černikov in sin prof. Uspenskega, ker sta organizirala protiboljševsko zaroto takozv. red planteckega srca. Ta organizacija naj bi združila vsa sovjetom sovražna inteligencija in s pomočjo terorja oslabila komunistični režim. Mlade zarotnike so takoj ustrelili. — V Moskvo je prišel v spremstvu zastopnikov angleških bank odposlanec akc. družbe Kavkaz & Merkur Hessen, ki hoče skleniti s vlado pogodbo o koncesiji za plovidbo po rekah Volgi, Kaml in Oki. V inozemstvu je baje v to svrhu že pripravljen kapital v znesku 50 mil. zl. rubljev. Sovjetski gospodarski krogi se zelo veselijo te ponudbe. — Podoželski listi predtlačijo kritične čase. Priznajo, da

pirja in stavcev, ki so odšli po vaseh, da si pri kmetih zaslužijo kruha. Mnogo listov je prenehalo izhajati. — Državnim uslužbencem je strogo prepovedano hoditi v cerkev. Nekega uglednega sovjetskega funkcionarja so vrgli v ječo samo zato, ker je šel skriljati k maši. — Znanli poljski škof Cieplak o katerem so nekoč pisali, da je bil ustreljen, je še vedno živ. Sedi v ječi že 6 mesecev. Drže ga globoko v podzemlju ob kruhu in vodi.

Gospodarstvo. KONGRES TRGOVSKIH ZBORNIC IN IZVOZNIČARJEV

Konec.

Poročila posamičnih sekcij. — Celokupni izvoz tega leta bo znašal preko 7 milijard dinarjev.

V ponedeljek 27. t. m. ob 11. dopoldne se je nadaljeval kongres izvoznikarjev. Predsednik M. Stanovjević je izjavil, da so sekcije izvršile svoj posel tako, da se lahko takoj prične z razpravo v plenumu.

Kot prvi je nato poročal predsednik Podunavske banke Cita Stevan Karamata. Poročal je o izvozu poljedelskih pridelkov. Izjavil je, da je proučila sekcija vse podatke in sestavila sledeče poročilo: Pšenice je pripravljeno za izvoz 35.000 vagonov v vrednosti 1.200.000.000 D. Pšenice je bilo posejano na 2 in pol milijona jehov. Koruze je za izvoz 30.000 vagonov v vrednosti 750 milijonov dinarjev. Pasivni kralj v naši državi so Črna gora, Dalmacija, Lika, Bosna in deloma Slovenija, kakor tudi južna Srbija, kjer je pasivna produkcija kornuze. Potreba teh kraljev bo približno taka kakor lani.

Kar se tiče razpečavanja naših živil v inozemstvo je potrebno, da vlada podvzame vse potrebne korake. Tako je Avstrija uvedla neke posebne vrste davek na uvoz hrane iz inozemstva in bo radi tega potrebno znižati pri nas izvozne tarife na živila za 15 do 20%. Milnarska industrija je vsa skupaj zaposlena s 30% kapacitete. Sekcija predlaga, da se predloži spomenica ministru financ, da se zniža izvozna carina za pšenico na 20 Din, moka pa bi se oprostila vsake carine. Potrebno je, da se izvozni tarifi menjajo v določenih rokih in to od 1. februarja in 1. avgusta tako, da izvoznikarji vedno lahko točno kalkulirajo. Potrebno je, da se čimprej izvrši tarifarje železnih vagonov. Finančno ministristvo skupno z Narodno banko bi moralo najti nova finanjska sredstva za kreditiranje izvozne trgovine. Naše blago se prodaja v inozemstvo za 20 in 30 para izgube za mto., kar bi se moralo preprečiti. Poljedelsko ministristvo ima nalogo, da posveti vso pažnjo pospeševanju kulture dobrega semena. Uvoz tujih žitaric v pasivne kraje bo treba na vsak način preprečiti. Vprašanje svobodne cone v Solunu in vprašanje trgovinske pogodbe z Grško se mora v najkrajšem času regulirati, kar zahteva vitalni interesi države.

V imenu druge sekcije je nato poročal dr. Lazar Bugarić, član trg. zbornice v Beogradu, in sicer o izvozu mesa, živine in jajc. Živine je pripravljeno za izvoz v vrednosti 800 milijonov Din, mesa in mesnih izdelkov za 480 milijonov Din, sira za 80 milijonov Din, kož od divjadi za 211 milijonov Din. Od ostalih produktov je pripravljeno za izvoz 1700 vag. jajc v vrednosti 500 milijonov Din. In 500 vag. perutnine za 110 milijonov Din. Skupna vrednost vsega znaša 2.100 milj. Din. Potrebno je, dobro pospeševati izvoz jajc, kar daje ogromen zaslužek, ker smo mi najmočnejša država v Evropi glede izvoza jajc. Da bi se moglo vse to izvoziti, bo treba odstraniti mnogo ovir zlasti glede železnih in finančnih razmer. Daje se zahteva ukinitve izvozne carine na mesarske produkte in zvišanje uvozne carine na ameriško mast. Istotako se naj na luksuzno živilno povzra carina za 300 %. Carinski tarifi za to stroko se naj menjajo samo enkrat na leto.

V imenu Saveza industrijev v Zagrebu je na to poročal Gjuro Jančič, ki je izjavil, da je treba podprati agrarno in-
dustrijo. Z agrarno reformo smo izgubili veliko dobrine, kar je imelo škodljive posledice za živinorejo. Naša živilna se mora rediti kvalitativno in kvantitativno tako, da bo lahko konkurirala na tujih trgih.

Nato je sledilo poročilo dr. Milorada Kostića, izvoznika iz Brčkoga. Suhih sliv je pripravljen za izvoz v Srbijo okoli 3.000 avt. v Bosni 2.500 vag. in skupni vrednosti 198 milj. Din. Marmelade bo okoli 170 vagonov, v vrednosti 5.900.000 Din, svežega sadja (sliv in jabolk) bo 1250 vagonov, v vrednosti 33.250.000 Din, orehov 5 vag. kostanja okoli 50 vag. Skupno bi ves ta izvoz znašal 237.200.000 Din. Za uspešen izvoz je potrebno dovoljno število vagonov in sicer v teku 4 mesecev: 1410 vagonov, za Valjevo 920, za Lazarevac in Arandjelovac po 180, za Čačak 500 itd. Razen tega je zahteval, da se otvorijo carinarnice v Bos. Brodu in Sabcu in Zatrežju.

Nato je Marko Bauer, generalni tajnik Saveza ind. v Zagrebu, predčital poročilo četrtle sekcije o izvozu rudarskih in šumarskih produktov. Pričakuje se izvoz 105.300 vagonov drv za kraljevo, sgrabo in protizvalanje tanina, v vrednosti 920.000.000 Din. Rudarskih pridelkov brez premoga, avinca, antimona in nekaterih drugih rud, ali z važnim ind. produktom taninom je za izvoz pripravljenih okoli 73.000 vagonov, v vrednosti 970.000.000 Din. Med drugim je navedel, da bo treba povečanje žel. tarifov za določen čas odložiti, dokler se ne skliče posebna konferenca, ki bo proučevala to vprašanje. Država mora voditi politiko protekcionizma, ki se vodi na celim svetu.

Sledilo je poročilo pete sekcije o izvozu vina, oja, opija in ostalih pridelkov. Poročal je Dragomir Milčević, član trg. zbornice v Skoplju. Za izvoz je pripravljeno 20.500 vag. vina v vrednosti 178 mil-

ijonov Din, 48 vagonov sardin, v vrednosti 10.000.000 Din, lužnega sadja, posebno iz Dalmacije, bo okoli 160 vagonov, v vrednosti 12.000.000 Din, svetlih kakovostnih okoli 82 vagonov, v vrednosti od 32.000.000 Din. S tem so vse sekcije zaključile svoja poročila. Naš poročil je razvidno, da se je v času od 1. sept. 1923 do 1. sept. 1924 pripravilo 283.209 vagonov raznih pridelkov za izvoz v vrednosti 6.784.000.000 Din. Naš izvoz v tem letu se pa ceni na 7.700.000.000 Din. Prihodnji izvozniki kongres se vrši v Zagrebu.

XXI. POROČILO HMEJLJESKEGA DRUŠTVA O STANJU HMEJLJSKIH NASADOV DOLINA IN DRUGOD.

Zatec, C. S. R. dne 25. avgusta 1923.

Imamo prav lepo in vroče vreme, katero pospešuje okobjenje cvetja in zoritev žetev. Naš zeleni kobil; padavin imamo tudi zadosti. Naš zastopnik se je ogledal te dni ves tukašnji okoliščini ter nam poročal, da se je stanje v zdravni nasadov zboljšalo; v zastalnih in neokropljenih pa je videti le malo — ali pa nobenih kobil. V obče se lahko reče, da se je cenitev letošnje množine nekoliko dvignila na boljše; če se na prvi in po obranjen ne bode pokazalo veliko razočaranje, kar se pri tako neenakem stanju rado zgodi, se lahko računa na dober tretjino lanske množine, t. j. 35—40.000 stovov a 50 kg za celi tukašnji okoliščini. Navedena množina je pa neobvezna — gotovo na je, da ne bode večja.

Obriranje se je tuintam pričelo, vendar se bo isto vršilo od kraja šele koncem avgusta in s. 1. septembrom. Da si ohrani hmelj lepo zeleno barvo, treba je hitrega spravljanja pod streho pri lepem vremenu. Z ozirom na zboljšano upanje postalo je na trgu mirnejše. Trgovci, kateri imajo naročila v rokah, čakajo. Ponudba je danes večja od povprečnega in se je nekaj hmelja (1922) prodalo po 2700 — 2800 kK za 50 kg (654 kK za 1 kg). Hmelj iz leta 1921 notira 2200 — 2300 kK za 50 kg (545 kK za 1 kg). Končno razpoloženje je mirno in oslabele, cene se nagibajo kupcu v prid. — Savez hmeljarskih društev.

— XXII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, Savinska dolina, koncem meseca avgusta 1923. Obriranje goldinga je v polnem teku, samo dež ga tuintam ovira. Letošnji hmelj je popolnoma doraščen, egalen v obliki, zlatozelene barve in najboljše kakovosti. Obriranje pozneje hmelja bo neposredno sledilo obriranju goldinga in bo do sredine meseca septembra končano. Tu sem je došlo obilo kupcev, ki v predprodaji nudijo hmeljarjem do 112 D (39 kK) in več za 1 kg — kar je pa z ozirom na razmere na svetovnem trgu premo, ker vella češki hmelj iz leta 1922 se 56, oni iz leta 1921 se 46 kK za 1 kg. — Društveno vodstvo. — Nürnberg, 28. avg. 1923. — Letošnji prina hmelj blizu 400 ml M za 56 kg (1 kg je 736 kK).

— Živinski sejem v Mariboru. Na živinski sejem dne 28. avg. 1923 se je prišlo: 17 konj, 14 bikov, 152 volov, 386 krav in Stetel. Cene v Din za 112 te težje: debeli voli 13—15, poldebili voli 12—15, plemenski 9—11, bikji za klanje 10—12,50, glavne krave debele 11—13, plemenske 10—11, krave za klobasarije 8—10, mlatne krave 9,50—12,50, breje krave 9,50—12,50, mlada živina 11,50—15, teleta 11,50—15. Mesne cene: volovski meso I. 25—27,50, volovski meso II. 22—24, meso od bikov krav in telic 17—20, telečje meso I. 32—, telečje meso II. 25—, svinjsko meso, sveže 35—40. Cene živini so se neznatno znižale. Kupčija brez vnanjih kupcev.

— Novosadska blagovna borza 29. avg. Na produkti borzi notirajo: Pšenica bačka 79/80 kg, 30 vag. 335—345; bačka, 80 kg, 2 %, Tisa, 5 vag. 345; bačka, 79 kg, 2 %, pariteta Zenta, 1 vag. 340—341,25; sremska 80/81 kg, pariteta Ruma, duplikat kasa 5 vag. 337,50; sremska, 79/80 kg, 2 %, ponudba 340; banatska, 80 kg, 2—3 %, ladja, 10 vag. 343,75; srbijanska, 78/79 kg, 2—3 %, Beograd, duplikat kasa 2 vag. 320; srbijanska 78/79 kg, 2—3 %, ladja na Savi, ponudba 320. Ječmen abčki 67/68 kg, 1 vag. 300; bački 64/65 kg, duplikat kasa, 3 vag. 250; sremski, 67/68 kg, ponudba 277,50; sremski, 66/67 kg, ponudba 275. Oves bački, duplikat kasa, ponudba 260; sremski, 3 vag. 260. Koruza bačka, 1 vag. 275; bačka duplikat kasa 6 1/2 vag. 275; sremska duplikat kasa, 1 vag. 280; bačka, pariteta Beograd, 2 vag. 280; bačka pariteta Novi Sad, 3 vag. 275—280. Fižol beli, bački, 4 vag. 435. Moka bačka »0« 4 1/2 vagona 550, »0« duplikat kasa 1 1/2 vag. 550—555; »2« duplikat kasa 1 1/2 vag. 487,50—507,75; »5« duplikat kasa 1 1/2 vag. 450; »6« 6 vag. 395; »0« 2 vag. 555; »6« duplikat kasa 1 vag. 400; banatska »0« 2 vag. 542,50. Otrobi bački v papirnatih vrečah 1 vag. 142,50 v jutelnih vrečah, ponudba 155. Tendence neizpremenjena.

— Zagrebška blagovna borza 29. avg. Na produkti borzi notirajo: Pšenica slavonska 78 kg, pariteta Zagreb povpraševanje 350, ponudba 357 in pol; pšenica bačka 79—80 kg, pariteta Kranj, 2 vag. 385, oves slavonski, franko Zagreb, ponudba 275; slavonski franko Varaždin, ponudba 275. Koruza franko Zagreb povpr. 300; ponudba 305. Moka bačka, baza »0« pariteta Zagreb, ponudba 580. Tendence za pšenico čvrsta, koruza brez interesa; oves neizpremenjena.

— Beogradška blagovna borza 29. avgusta. Na produkti borzi notirajo: Pšenica, 78—79 kg, 2—3 % prinesel pariteta vag. Beograd, prompt povpr. 315, ponudba 325; pšenica, 79—80 kg, 2 % franko vagon Tisli, ponudba 340; pšenica 78—79 kg, 2—3 % franko vag. Beograd ali Smederevo, dostavitve šlepa do 10. septembra, povpr. 315. Koruza franko vag. Smederevo ali Beograd, ponudba 285. Oves srbijanski, franko vag. Beograd, prompt ponudba 270. Moka »0« ostra banatski tip, franko vagon Beograd ponudba 580; »5« 1 »4« franko skladišče Beograd, banatski tip ponudba 485. Fižol, roletani franko vag. Beograd, prompt iska-

nje 430. Drobni otrobi franko vag. Beograd bruta za neto, ponudba 155. Tendence zelo mlajna, ker so kupci rezervirani radi vesti iz Mladenovca, da se tam pšenica prodaja po 320 Din.

— Dobava materiala za telegrafsko delavnico. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila d. e. 10. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega bakrenega materiala. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava bakrenega materiala. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila d. e. 10. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega bakrenega materiala. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. septembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 kg bele kovine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanski velesejem.

SEJMIŠČE OZIVLJA.

Dočim je bilo prejšnji teden še prav malo gibanja, je opaziti zadnje dni živahnost v vseh koncih in krajih. Sejmišče ozivlja v pravem pomenu besede. Zlasti pridno giblje roke pleskarjev, ki preobrazajo zunanje lice mnogostevnih paviljonov s svežimi napismi in dekoracijami. Pa tudi v paviljonih samih se ustvarja povsem nov aranžma ki obeta po svoji okusnosti prekositi lanskega. Sl. boulevard od glavnega vhoda k češkemu paviljonu je pridobil na dveh straneh, ki bodo s sočnim zelenjem ozivljale oko. Drugod pa so nastale razne gredice, ki bodo s pestrim cvetjem razveseljevale pogled in utišale prostoru še bolj domač in prikljupil obraz.

Na težkih vozev in avtomobilih prihajajo orjaški tovarniški, poljedelski in drugi stroji domačin in inozemskih tvrdki, ki bodo letos prav številno tekmovala za svoje izdelke. Kranjska industrijska družba je že postavila v novem delu sejmišča štiri velike zvonove, med katerimi je največji pravcati kolos.

Podletna tvrdka »Triglav« je v svojem impozantnem paviljonu do malega že gotova z razstavo aluminijaste posode in drugih predmetov, dočim ponekod šele privajajo razstavno blago in bodo zato izbrali zadnje trenutke v uprav ameriški nagelci. Morda je to odlašanje oportuno za nekatere razstavilce, nikakor pa to ne more biti v interesu in ugledu sejma kot takega, ker povzroča v zadnjih urah samo zmedo in nered, kakor se je to že lani pokazalo. Zato bi kazalo, da se »prekomodnost«, ki je prvo leto ni bilo, v bodoče primerno omeji. Na sejmskem zabavišču bodo našli posetniki letos še več razvedrila in okrepčila, ker so dobili nekateri paviljoni lične in prostorne adaptacije. Dvoje »Turških kafan« z blestečo bakreno in medeno posodo ter težkimi čilimi že pridno vari dišečo kavo. Pa tudi pipe se že odpirajo in pristne kraiske klobase razširjajo prijeten duh. Dosedanje priprave kažejo, da bo letošnji velesejem daleč nadkriljeval prejšnja dva, zlasti ako ostane tudi vreme tako ugodno, kakor se obeta.

— **Otvoritev. V soboto dne 1. septembra se ob pol 10. uri dopoldne slovesno otvori III. Ljubljanski velesejem. Pri otvoritvi bo navzoče tudi Nj. Vel. kralj Aleksander I., zato imajo dostop samo povabljeni gostje, ki pa morajo prinesiti vabila brezpogojno seboj. Vhod na sejmišče za častne goste je iz Gosposveške ceste.**

— **Ravnateljstvo Ljubljanskega velesejma sporoča vsem razstavilcem: Kot že večkrat naznanjeno, se vrši slovesna otvoritev letošnjega Ljubljanskega velesejma v soboto, 1. septembra točno ob pol 10. uri dopoldne. Iz tega razloga morajo biti vse koje do 31. t. m., to je petek ob 10. zvečer popolnoma dekorirane in blago že razstavljeno. Po tej uri se mora izprazniti celo sejmišče in se na nikak način ne bo dopustilo nadaljnje aranžiranje. V soboto, 1. septembra mora vsak razstavilalec biti že najkasneje ob pol 9. dopoldne na svojem tlozloženem prostoru z ozirom na osebno navzočnost najvišjih gostov pri otvoritvi. Opozarjamo, da ta dan na sejmišče za razstavilalec ni dostopa pri glavnem vходу, marveč je določen vhod iz križišča v Latermanovem drevoredu, kjer se mora vsak razstavilalec in ev. uslužbenec legitimirati tam uradnojočim policijskim organom s sejmsko legitimacijo in lastno legitimacijo (pasušem). Kontrola bo na ukaz policijskega ravnateljstva v Ljubljani zelo stroga in se bo propuščalo ta dan predpolne samo neobhodno potrebne uslužbenec na sejmišče. Ta dohod na sejmišče je razstavilalec in uslužbenec odprti že ob 7. zjutraj. Točno ob pol 9. uri zjutraj se dohod zapre in se ne pusti nobenega več na sejmišče.**

— **Posetnikom III. Ljubljanskega velesejma! Permanenčni vstopnice za III. Ljubljanski velesejem od 1. do 10. septembra 1923 se dode pri »Tourist-Office«, Aleksandrova cesta 8, palača Hrvatske štedilnice, vsak dan od 8. — 12. in 15. — 17. Cena Din. 50.**

— **Za čas III. Ljubljanskega velesejma, t. j. od 1. do 10. septembra 1923, bo na sejmišču poslovala »Monjalnica Ljubljanske kreditne banke in poštne zad.**

Politične vesti.

— **Sprememba klerikalne politike.** Teden dni se že širijo vesti o pogajanjih med klerikalci in vlado ter o spremembi klerikalne politike. Na vse te vesti so klerikalci doslej molčali, danes pa poroča »Slovenec« o avdienci dr. Korošca pri kralju in dostavlja: »Na to je konferiral s predsednikom narodne skupščine Ljuba Jovanovićem, z ministrom financ dr. Stojadinovićem in ministrom za vere dr. Vojislavom Janjićem. Jutri se bodo razgovori nadaljevali.« — Zanimivo je, kar piše o teh pogajanjih na eni strani radikalni »Balkan«, na drugi strani pa »Hrvat«, glasilo hrvatskega bloka. »Balkan« izvaja: »Slovinci imajo sedaj izbirati: Med Zagrebom, ki jih zapihuje v pustolovščine in med Beogradom, ki jim nudi teren za pametno politiko. Duh Srbije živi v Beogradu, ali on je izraz široke tolerance in bratskega čustvovanja. Slovenija naj to razume. Politiki se ne smejo dati voditi od trenutnega entuzijazma ali animoznosti. Slovenski politiki ne bodo našli takšnih manir pri srbskih politikih, ki so že enkrat odprli vrata za brata, ki je zablodil... Položaj Pašićeve vlade je v parlamentu zasiguran. Ako bi došlo »do nove orijentacije«, ne pride v poštev nihče, ne demokrati, ne džemjet, ne klerikalci. Sledil bi razpust narodne skupščine in po parlamentarnem redu bi volitve izvedli — radikalni.« — O istem predmetu razpravljata tudi »Hrvat« in piše: »Po naših informacijah s strani, ki je najbolj poučena, je dr. Korošec poslušal ponudbe Ljuba Jovanovića in dr. V. Jankovića ter na njihove ponudbe stavil predpogoje, da se mora vzeti v potres celokupen problem v državi — to je, da se mora rešiti ne samo slovensko, marveč tudi hrvatsko vprašanje s temeljito revizijo ustave. To je frapiralo beogradsko gospodo... Ni dvoma, da so Slovenci realni politiki, kakršni so bili v avstrijskem parlamentu. Pa so tudi pametni. Imajo dosti izkušenj z Beogradom, zato se ne bodo dali prevarati. Ne bodo menda ponovili igre bosanskih muslimanov, ki so bili tako lepo nagrajeni, ko so proti svoji volji glasovali za Viševdanske ustave. Ako bi se Slovenci spustili v isto igro, bi doživeli tudi isti uspeh. Z zrušenjem bloka bi Slovenci sebe oslabil. Zveza z radikalni jim ne more nikakor nadomestiti zveze s Hrvati in muslimani. Tu je zveza in skupna borba za skupne cilje, tam notranja borba proti radikalom za administrativne servise, borba tem slabšeja, ker izgublja zaslonbo v narodu.« — Kakor je iz pisave navedenih listov razvidno, tekmujejo blokaški Hrvati in radikalni med sabo, kdo bi pritegnil naše klerikalce nase. Radičevci nimajo kaj, da bi jim ponudili, radikalni pa imajo polno košaro obljub, ki jih lahko izpolnijo danes, jutri ali pa — nikoli. Klerikalcem gre za kravjo kupčijo in ni dvomiti, da bodo dali rajše slovo radičevcem in se oklenili novih snubcev — radikalov. Že zato, ker jim leti groze — kakor je posneti iz »Balkana« — z razpustom parlamenta, česar se pa klerikalci silno boje. Že vedo, zakaj!

— **Odhod zunanjega ministra v Ženevo.** S snočnim zagrebškim brzovalnikom je odpotoval zunanji minister dr. Ninčić najprej na Bled, da poroča kralju o zunanje-političnem položaju. Na Bledu ostane dr. Ninčić dva dni, na kar odpotuje v ponedeljek v Ženevo na seje Društva narodov.

— **Združitev samostojnih kmetov s srbskimi zemljoradniki.** Na zemljoradniškem zboru v Čurugu so bili prisotni, kakor smo že poročali, tudi odposlanci slovenske »Samostojne kmetijske stranke«. Pri tej priliki se je sklenila združitev SKS s srbskimi zemljoradniki. Kmetijci so pristali na združitve pod pogojem, da gotove točke zemljoradniškega programa ne veljajo za Slovenijo, ker so tu druge gospodarske razmere kakor v Srbiji. Izvršilni odbor SKS bo o združitvi končno sklepal na seji dne 1. septembra, ko podajo referat dr. Marušić, Janko Buković in urednik Saša Zelezničnik. Ni dvoma, da bo izvršilni odbor sporazum odobril. Srbski zemljoradniki se udeležijo kmetijskega praznika na Bledu 8. septembra.

— **Volitve v bolgarsko sobranje.** Bolgarska vlada bo te dni razpustila narodno sobranje. Nove volitve bodo razpisane najbrže na dan 11. novembra. »Demokratski Zgovor«, stranka, ki je nastala iz združitve raznih meščanskih frakcij, bo izdajala svoje posebno glasilo. List »Den« preneha izhajati. Dnevnik, kakor narodnjaški »Mir«, demokratski »Preporoc« in radikalni »Radikal« bodo odslej izhajali kot neodvisni in nestranski listi.

— **Smrtina obsojba turškega ministra.** Vrhovno sodišče v Angori je obsodilo bivšega turškega notranjega ministra Džemala na večala; vzrok te obsodbe je Džemalovo delovanje proti interesom kemalističnega gibanja v času, ko je bil še na vladi.

Kultura.

— **Slavna operna predstava na predvečer otvoritve Ljublj. velesejma.** Na predvečer otvoritve III. Ljubljanskega velesejma v petek dne 31. t. m. se vprizori v opernem gledališču na čast gostov in udeležencev velesejma kot slavna predstava Puccinijeva opera »Tosca« z gospodino Zikovo v naslovni vlogi. Cavaradosija poje g. Simenc, Scarpio g. Levar, cerkovnika g. Betetto, Angelottija g. Subelj, Spoleto g. Mohorič. Vstopnice so na razpolago v petek pri dnevnih blaginjah in pol ure pred predstavo pri večerni blaginji v opernem gledališču.

— **Pogreb dr. Milana Ogrizovića.** V ponedeljek popoldne so nepregledne množice hrvatskega naroda sprejele svojega ljubljanskega pisatelja M. Ogrizovića k večnemu počitku na zagrebško pokopališče Mirogoj. Tako impozantnega mrtvaškega sprejeda Zagreb že dolgo ni videl. Se pred določenim časom so prihajale številne korporacije, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, uradne osebe in zasebniki, da se poslovijo od velikega pokojnika. Na krsto so položili vence: rodbina pokojnega, njegov svak, prijatelj Vučkelić, poslovni odbor hrvatske stranke prava, meščanski klub iste stranke, uredništvo in uprava »Pravaša«, rodbina Jamnicki, rodbina Hikec, Lj. in V. Jemrič, Grete in Trude, Hrvatsko gledališče, bratje hrvatskega Zmaja, Matica Hrvatska, združenje igralcev, rojstno mesto Senj, uredništvo »Doma in Sveta« in knjigarna St. Kugli. Pred mrtvašnico sta se poslovila od pokojnika v imenu Matice Hrvatske prof. dr. N. Andrić, v imenu hrvatskega gledališča ravnatelj dr. Gavella. Nato se je razvila dolga mrtvaška povorka proti pokopališču, kjer so ob odprtem grobu govorili: v imenu bratov hrvatskega Zmaja dr. R. Horvat, v imenu društva hrvatskih književnikov predsednik M. Nikolić, v imenu društva hrvatskih srednješkolskih profesorjev dr. Fr. Jelačić, v imenu hrvatske stranke prava dr. G. Kumičić in v imenu »Hrvatske Zene« predsednica ga. M. Kumičić. Vsi govorniki so z vznešenimi besedami omenili neprecenljive zasluge, ki si jih je pridobil dr. Ogrizović za hrvatsko književnost, prosveto, umetnost in hrvatski narod sploh. Poslavljali so se od nezpoznanega pokojnika kakor od svojega rodnega najdražjega brata. Navzočim so zalesketale solze v obeh, ko je po končanih govorih orkester zaigral žalostniko, ko so žastil pokojnega spali na njegovo krsto sveže cvetje in je zemlja sprejela v svoje naročje tega velikega hrvatskega moža. Slava mu!

— **Knjiga »Družbe sv. Mohorja«.** Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala v drugi, predelani izdaji »Lisico Zvitorepko«, živalske pravilice za mladino, zbral ravnatelj Josip Brinar. Mladina, kakor tudi vsi ljubitelji prirode posegajo s posebnim veseljem po knjigah, ki prinašajo mične dogodbe iz živalskega življenja. Zato se je tudi Brinarjeva zbirka živalskih pravilic tako udomačila med nami, da je ime lisice »Zvitorepke« že postalo v Sloveniji obče navadno kakor n. pr. pri Francozih ime Renard in v Nemcih Reinecke ali pri Srbohrvati naziv Lija. »Lisica Zvitorepka« ni spisana nalašč za »pridkane« otroke, ampak knjiga je namenjena mladim in starim bravcem (po načelu: Ako pišeš za mladino, ne piši samo za mladino!) Mladim čitateljem prinaša knjiga zabavnih uric, starim pa podaja verno zrcalo življenja. Poleg razvedrila in zabave najdemo namreč v knjigi tudi obilo zlatih nauk za življenje. Kakó požrešnost in častihlepnost vodi v pogubo; kakó prekanost zmaga nad glupostjo; kakó dosega izzun čast in slavo, a neroda-poštenjak »nosi le vodo v Savo«: vse tako in še marsikako nam pove »Zvitorepka«. »Lisica Zvitorepka« je že nekaj let sem izginila s tržnega trga in tudi tiste »Slovenske večernice«, ki so prve prinesle te živalske pravilice v slovenske domove, so že izvečine raztepane in porazgubljene. Zato bo pač sedanja doraščajoča mladež zopet veselo posegla po novi izdaji »Lisice Zvitorepke« ter se vnovič smejala in zabavala ob spletkah naše pretkane lisčke-srtričke. Cena broš. za ude Din 14.—, za neude Din. 18.70, vezana 7 Din več.

— **Dr. Niko Zupančič.** Maskirana glavica od pečene gline iz Vinče v Srbiji. Pri loj prehistorijski na zemlji južnih Slovena. (Iz »Starinara« VII.) Beograd 1922. Po možnosti kulturnih naslag se prazgodovinsko najdišče Vinča v Srbiji lahko primerja s Misarlikom (Troj) vsled možnosti kulturnih slojev, ki so nekodli do 9 m globoko ispod današnje površine. Tu je najdena tudi glavica iz pečene gline, ki je maskirana in je kot taka menda edini vzorec iz Evropske prazgodovinske arheologije. Njen opis in njen značaj je očitran v omenjenem znanstvenem članku. Casovno spada na konec neolitike ali »bakrene« dobe (okolu 2500—2000 pred Kr.).

— **Dr. Aleksa Ivčić.** Iz prošlosti Srba Žumberčana. (Spomenik« Srpske Kraljevske Akademije, LVIII. drugi razred, 49. str. 1—103.) Subotica 1923. Zgodovino kakega naroda je težko napisati, če ni monografije, če niso znanstveno obdelane pojedinosti iz razvoja naroda ter pojedine oblasti in mesta v področju narodnih meja. Tak lokalni zgodovinar je bil na Hrvatskem Radoslav Lopašić, ki se je pečal osobito s prošlostjo »Volne granice« in priseljevanju Srbov na tla stare hrvatske kraljevine. Zgodovina tega poseljevanja in naseljevanja v dobi turške nevarnosti po hrvatskem, pa tudi na južnem Ogrskem, Kranjskem in Stajerskem je od največje važnosti za razumevanje marsikaterih jezikovnih kulturnih in etnografskih sprememb omenjenih dežel. Lopašić je našel ovdnega in v znanju do razlega si naslednika v osebi dr. Aleksa Ivčića, profesorja pravne zgodovine na univ. fakulteti v Subotici. Baveč se v glavnem z zgodovino »Volne granice« naletel je na Dunaju tudi na listine, ki se tičejo Bele Kranjske in zlasti Žumberka, katere oblast je posebno ljubil ter izdal o njeni zgodovini vže tretje delo. Zadnje delo ima sledečo vsebino: I. Druga deoba Srba u Žumberku (1538—1541), II. Bura Srba u Žumberku (1542—1550), III. Žumberčanski Srbi u drugol polovini XVI. stoleća (1550—1600), IV. Iz života Srba Žumberčana tekom XVII. veka, V. Dokumenti.

Šolanje v inostranstvu.

Pri nas vlada zdaj dvojna razburjenost: eni zabavljajo, da se ne da nikovim otrokom dovoljenje za nadaljevanje študij v tujini, drugi pa pišejo v novine napade na vlado, da ne sme izdajati tega dovoljenja, češ, da se vzgajajo na inostranskih šolah najstrupenejši sovražniki naše države. V svoje napade vmešavajo celo finančnega ministra Stojadinovića, dasi nima s tem vprašanjem prav nobenega stika, ker odločuje glede tega edino prosvetno ministrstvo. To je odločilo 4. januarja 1923, da se sme vidirati potni list učenecem iz vseh krajev razen iz južne Srbije, ako so bili vpisani že prej na inozemskih šolah, in to za vse kraje razen za Madžarsko. Zato se ne sme dati nikomur potnega lista za šolanje brez odobrenja prosvetnega ministrstva. Enako ne smejo dobiti brez tega odobrenja potnega lista učenci iz južne Srbije brez ozira na to, kam bi šli radi. Vsem učencem brez razlike, ki gredo prvič na šolo v inozemstvo, pa se sme izdati potni list le z dovoljenjem prosvetnega ministrstva.

Da pa jih gre mnogo brez tega dovoljenja, je krivo to, da izdajajo naša politična oblastva potne liste mnogim šoloobveznim osebam v svrhu ločenja v inostranstvo ali obiska sorodnikov, dasi je ta pretveza očividna. Mnogo jih uide preko meje brez potnega lista in nikogar ni, ki bi jih klical ob povratku na odgovor. Tu tiči tisto zlo, ki bi se moralo po pravici ostro ožigosativ javnosti. Ministrstvo samo postopa strogo in daje dovoljenje le v ozira vrednih slučajih. Krivino bi pa bilo, če bi se kdo izpoddal nad tem, da je dovolilo ministrstvo revnemu učitelju — vpokojencu šolanje njegovega sl. vzdrževala njegova brata zdravnika.

Sicer se nam pa ni treba bati protidržavne vzgoje onih, ki posejajo brez dovoljenja šole v inostranstvu, kajti za Jugoslavijo ne bodo prišli v poštev vsled okolištni, da jim ne pripozna naša država tam pridobljenih izpričeval.

Največ napadov je izšlo v listih v tem pogledu iz Prekmurja. Kako malo upravičeni so, naj pokaže dejstvo, da je dovolilo ministrstvo prosvete doslej za šolsko leto 1923/24 le dvema Prekmurcema šolanje v inozemstvu, in to enemu za II. letnik trgovske akademije v Szombathelyju, drugemu pa za VI. razred gimnazije v Št. Gothardu, ker ima šoboška gimnazija komaj pet razredov,

Šolstvo.

— **Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šol. leto 1923/24 dne 14. sept. s v. m. 9. uri dopoldne v Križanski cerkvi.** Po službi božji se zberejo učenci in učenke v svojih razredih, da se jim prebere disciplinarni red in naznani urnik. Redni pouk se prične dne 16. sept. ob 8. uri zjutraj. Ponavljalni izpiti se bodo vršili 12. in 13. sept. Ure za posamezne predmete bodo razglašene na deski pred ravnateljsko pisarno. Vpisovanje novovstopajočih je za učence in učenke za prvi in drugi letnik zaključeno in se ne sprejme nobeden več. Ako kdo izmed vpisanih ne namerava priti v šolo, naj to takoj javi ravnateljstvu, da bo mogoče sprejeti na njegovo mesto drugega.

— **Pričetek šolskega leta 1923/24 na državni realni v Ljubljani.** Učenci, ki žele vstopiti v prvi razred, naj se zgledajo v obiskovalnim spričevalom in krstnim listom v nedeljo 9. septembra t. l. od 9. do 12. ure v ravnateljski pisarni. Zunanji učenci se lahko prijavijo tudi pisмено. Sprejemni izpiti za I. razred se prične v ponedeljek dne 10. septembra točno ob 8. uri. Učenci iz drugih zavodov se sprejemajo za II.—VII. razred v četrtek 6. septembra od 10. do 12. ure. Sprejemni izpiti teh učencev se prične v petek 7. septembra. Ponavljalni izpiti se vrše od 8. do 7. septembra po tozadevnem učencem (staršem) že objavljenem sporedu. Učenci (privatisti), ki imajo naknadni (letni) izpit, naj se prijavijo ravnateljstvu dne 2. septembra ob 10. uri. Vpisovanje učencev, ki so že obiskovali zavod in pa na novo sprejeti je v torek 11. septembra ob 8. uri v razredih, v katere spadajo. V sredo 12. septembra se otvori novo šolsko leto s službo božjo ob 8. uri v cerkvi sv. Jakoba. V četrtek 13. septembra se prične ob 8. uri redni pouk.

— **Državna realna gimnazija v Ptutu.** Šolsko leto 1923/24 se prične dne 11. sept. 1923. Sprejemni izpit v I. razred se vrši 10. sept. od 9—11, priklasi za ta izpit se sprejemajo isti dan ob 8.—9., ali tudi prej. Razredni izpiti bodo od 8.—10. sept. Dosedanji in novi dijaki se imajo prijaviti za vpis dne 11. sept. od 10.—11.

— **Na I. drž. gimnaziji v Ljubljani** bo vpisovanje učencev za I. razred v omejenem številu v nedeljo 9. septembra od 10. do 11. ure. Med 11.—12. se je zgledati tudi repetentom I. razreda. — V ponedeljek, 10. septembra točno ob 8. uri se prične sprejemni izpiti za I. razred. Od 11.—12. se bodo sprejemali v ravn. pisarni dijaki drugih zavodov v razredu II.—VIII., toda le po navedbi tehničnih razlogov. Učenci II. do VIII. razr. ki morajo pred sprejemom na tuk. zavodu polagati sprejemne izpite naj se zgledajo v ravn. pisarni v ponedeljek 3. sept. od 10. do 11. v torek 11. sept. vpisovanje dosedanjih učencev v pripadajočih razredih od 9.—10. ure. V sredo 12. septembra ob 8. uri slovesna sv. maša v domači kapeli, nato se dijakom v razredih razglase disciplinarni predpisi in urnik. V četrtek 13. sept. pa se prične ob 8. redni pouk. Podrobnosti so objavljene na uradni deski. — Ravnateljstvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1923.

KRIVIČNA UPOKOJITEV.

Kot bivši prvi orožniški poveljnik za Slovenijo ob prevratu si z ozirom na krivično upokojeval orožniških častnikov štejem v dolžnost, da se zavzamem za siromake.

Večina sedaj nenadoma upokojenih orožniških častnikov so bili v Avstriji okrajni naredniki in ob prevratu edini sposobni orožniški poveljniki ter moja edina pomoč v splošni zmešnjavi. Za njih zasluge jih je tudi imenovala narodna vlada za orožniške častnike. Oni so z ostalimi orožniki in z železničarji ob prevratu pravzaprav rešili situacijo.

Za te svoje zasluge za državo pa so bili sedaj nenadoma upokojeni brez ozira na službeno leta in družinske razmere in s tem vrženi takorekoč na cesto.

Med temi častniki so tudi podpolkovnik R. Tarbuk, major N. Košak in R. Ferencak. Zadnji je zlasti poštvalno deloval v Ptuj in si pridobil mnogo zaslug.

Zakaj so bili ti delavni častniki upokojeni? Mar zaradi nesposobnosti, ko so vendar, kar je splošno znano, izvežbali večino sedanega orožja. Častniškega zbora v Sloveniji! Ali zaradi disciplinarnih pregreškov? Ali pa morda za to, ker niso bili narodni?

Da bi bila to samo redukcija, se mi ne zdi verjetno, ker so nekateri kolegi, bivši orožni. naredniki istih let, kot vpokojenci, še ostali.

Radoveden sem, če bo ista usoda doletela tudi pregorelega »Slovenca« podpolkovnika Vidica, čigar soproga je menda Hrvatica, a sta ob prevratu imela svoje otroke Bernharda, Ericha in Eleonoro v šoli nemškega Schulverleina. Morda je pa to zadnje dejstvo pripočilo za neupokojevit?

G. polkovnik Milenković, sedaj pomočnik komandanta žandarmerije, ki ste prevzeli za menoj poveljstvo V. žandarmerijske brigade, vprašam Vas, ali niste prevzeli popolnoma urejenega in discipliniranega žandarmerijske aparata, ki so ga držali ravno sedaj vpokojeni gospodje častniki? Ali naj postanejo žrtve razmer tudi ti, ki so pomagali v najtežjih časih vzdrževati redno orožniško službo?!

I. S.

Žalna seja po D. Hrističevl.

Narodni ženski Savez ter z njim vsa napredna ženska društva so priredila v sredo, 29. t. m. v prostorih Splošnega žen. društva žalno seja po blagopok. ge. Danici Hrističevl. Pred sliko plemenite pokojnice, ovito v žalno tančico in ozaljšano z bršljanom, se je podpredsednica Saveza, ga. Franja Tavčarjeva v toplih besedah spominjala vzor-žene Jugoslovence, ki je izšla iz naroda in je zato imela srce za bedo in bolest naroda. V terek, takoj po prvem sporočilu o nenadni smrti ge. Hrističeve sta se odpravili odborniki sloven. dela Saveza, gdca Al. Stebičeva in gdca Marija Baltova na Bled. Pokloniti sta se hoteli v imenu Slovence manom drage man pokojnice ter izreči preostali sorodnikom sožalje. Ondi sta zvedeli, da so odpravljali go. Hrističevo že v Beograd. Na pogrebu bosta zastopali Slovenke gdca Al. Stebičeva in ga. Mira Engelmannova, ki sta se v sredo pop. odpravljali v Beograd. Seboj sta ponesli dva venca, enega od društva »Dečji in materinski dom kraljice Marije«, drugega od ostalih naprednih ženskih društev iz Slovenije. Žalne seja so se udeležile tudi ljubljanske Srbinje. Zborovanje je prevzel duh blage pokojnice, ki je združila Srbinje, Hrvatice in Slovence v tesno zvezo in čije življenje je bilo posvečeno samo požrtvovalnemu delu za dobrobit troedine države Jugoslavije.

— Premestitev načelnika štaba. Načelnik štaba dravske divizijske oblasti podpolkovnik g. Aleksander Stojanović je v isti lastnosti premestil h gosposki divizijski oblasti v Prištino. Kosovski podpolkovnik se je vneto zavzemal zlasti za dalje službe podčastnika, naklonjen pa je tudi bil Sokolstvu, za katerega je lani ob vse-sokolskem zletu storil, kolikor je bilo v njegovih močeh. Zato mu bo pri nas ohranjen dober spomin.

— Poroka. Dne 23. t. m. se je poročil gospod Franjo Pergler, tovarnar v Mariboru, z gosposko Marico Repolusk, posestnico iz Sv. Jurja ob Pesnici. — Poročilo se je g. profesor Evgen Vavken iz Cerkelj z gdca. Ano Vidali iz Mengša. Iz znane narodne rodbine. Iskrene čestitke. Bilo srečno!

— Zgradba Narodnega doma v Kranju. Ponosna stavba Narodnega doma v Zvezdi, v kateri dobe svoje udobne prostore vsa narodna društva, pred vsemi »Sokoli« krasno telovadnico, je pokrit. V ti stavbi, ki je ponos mesta Kranja, se boče vršila že dne 2. septembra o priliki 60letnice Narodne čitalnice in odkritja spominske plošče pesniku Simonu Jenku prva veselica v velikem obsegu. Pokrit prostor obsega nad 1500 km² ter zadostuje ob slabem

vremenu tudi pri največjem obisku. Državne železnice so dovolile za to proslavo polovično vožnjo. Zato upamo, da se bodo kulturna društva, kakor tudi posamezniki v velikem številu odzvali vabilu Narodne čitalnice in posetili Kranj še v večjem številu kakor pa ob priliki odkritja nagrobnega spomenika Simonu Jenku pred ravno 50 leti, ko je počastilo spomin samo Ljubljancem več kakor tristo.

— V nedeljo 2. septembra vsi v Kranj na proslavo 60letnice Narodne čitalnice in odkritja spominske plošče Simonu Jenku. Na državni železnici polovična vožnja. Kupljeni celi listki veljajo potrjeni ob Narodne čitalnice v Kranju tudi za povratek.

— Splošen obisk veleselja se začne dne 1. septembra ob 13. uri popoldne. Legitimacije se bodo prodajale ob vhodih na sejmšče, permanentne po 50 Din, za enkratni obisk pa po 15 Din. Poleg tega pa se legitimacije dobe tudi pri Jugoslovanski zvezi za tujski promet, Aleksandrova cesta, pri Ljubljanski kreditni banki, Dunajska cesta, pri Jadranski banki, Selenburgova ulica, pri Kreditnem zavodu za trgovino in obrt v Prešernovi ulici in pri Slovenski banki, poleg Franciškanskega mosta, ki so iz prijaznosti prevzeli razprodajo, da razbremenijo sejmsko blagajno.

— Razstavljalec. Opozarjamo, da se morajo dostaviti vsi razstavniki predmeti na sejmšče do 30. t. m. Dne 31. avgusta ob 18. uri mora imeti vsak razstavljalec svoje prostore popolnoma urejene. Dne 1. septembra je dohod za razstavljalce iz Tivolskega parka ob otroškem igrišču. Vsi razstavljalci naj izvolijo biti do pol 9. ure popoldne na sejmšču, ker se bo v tem času dohod zaprl. Nj. Vel. kralj ob tekom dopoldneva ogledal vsi razstavo, zato tekom tega časa dohod razstavljalcem, ki bi zakasnili, ne bo mogoč.

— Na spomenik ruskim žrtvam pod Triglavom je daroval primarij g. dr. Fran Derganc v Ljubljani 200 dinarjev, za kar mu izreka odbor iskreno zahvalo v žilji, da bi našel mnogo posnemovalcev, ker doslej nabrana svota 1343 Din še ne zadostuje za pokritje vseh stroškov. Apeliramo zlasti na naše denarne zavode, da lani prispevajo v to slovansko-patriotsko svrhu. Odkritje spominske plošče bo nepreklicno v soboto 8. septembra. Vabimo pevce, ki se nameravajo udeležiti te slavnosti, da se prijavijo.

— Francosko odlikovanje Bitolje. Dne 15. septembra priredijo razne francoske organizacije v Bitolju na čast padlim francoskim vojakom, ki jih je samo v okolici Bitolje okoli 7000, svečano zadušnico. Tem svečanostim bo prisostvoval tudi maršal Franchet d'Esperey. Na svečanost pošlje tudi vlada nekoliko delegatov. Ob tej priliki bo maršal izročil mestu Bitolju visoko francosko odlikovanje za hrabro držanje in številne žrtve za časa vojne.

— Občelnica dobrobitnih bojev. Kakor smo izvedeli iz krogov naših dobrovoljcev, se vrši proslava sedme občelnice slavnih bojev za ujedinjenje jugoslovanskega naroda v Dobruddi dne 6. oktobra in 9. septembra, kakor je bilo prvotno določeno. Pred proslavo tega zgodovinskega dogodka pričemo podrobno poročilo o nacionalnem pokretu jugoslovanskih pionirjev v Rusiji, kakor tudi glavne statistične podatke o organizaciji dobrovoljcev in njihovih junaških bojih.

— Lastniki vrtov in vrtnarji pozor! Splošno žensko društvo in Kolo jugoslovanskih sester nameravata prodajati na dveh mestih v bližini vhoda na velesjem cvetje in razglednice v korist »Dečjemu in materinskemu domu kraljice Marije« in v korist božičnic za siromahne deca. Zato omenjeni organizaciji prav lepo prosita, da blagovolijo lastniki vrtov in vrtnarji podariti kaj cvetja v ta blagi namen. Cvetlice se sprejemajo v dveh velesjem od 8. do 12. ure donodne in od 2. do 6. ure popoldne v pisarni veletržca. V. Medena (nasl. Rosneria) na Gosposvetski cesti. Po potrebi se oglašijo članice obeh društev same pri posameznikih, da jih naprosijo cvetja.

— Mednarodni kongres srednješkolskih profesorjev v Pragi. V ponedeljek dopoldne se je zbrala večina prigašenih udeležencev kongresa v veliki dvorani Mestnega doma. Zborovanje je pozdravil generalni tajnik mednarodne zveze srednješkolskih profesorjev prof. Achille Bellette in predsednik pripravljalnega odbora dr. Fr. Zakavac. Pedagoški zavod J. Komenskakega je priredil razstavo srednjih šol CSR, ki je bila odprta v nedeljo dopoldne. Razstava, ki nudi splošen pregled češkega in nemškega šolstva, je razdeljena na 5 skupin: 1.) organizacija srednjega šolstva, 2.) retrospektiva srednjega šolstva, 3.) delo in življenje dijakov, 4.) srednješkolsko učitelstvo in 5.) učni pripomočki. Vsi delegati kongresa so si ogledali v spremstvu posl. dr. Uhlifa to zanimivo razstavo, ki prila o razmahu in uspehih srednješkolske izobrazbe v CSR. Včeraj ob 9. dopoldne se je vršilo svečano zborovanje v Smetanovi dvorani Mestnega doma. Protektor kongresa prezident Masaryk je poslal predsedstvu pozdravni dopis, v katerem želi kongresu uspeha in pozdravlja zlasti idejo mednarodne koordinacije srednješkolskega vzgojstva. Svečane udeležitve so se udeležili francoski poslanik Conlet, španski poslanik de Erice, zastopnik poljskega šolstva dr. Bader, minister prosvete Bechyne, pomočnik minister Olras, načelnik gen. štaba gen. Mittelhausen, predsednik narodne skupščine Prokeup in mnogo drugih

uglednih zastopnikov češkoslovanskih prosvetnih in kulturnih korporacij. Kongres je otvoril minister prosvete Bechyne. Za njim so pozdravili navzoče delegate v imenu francoske republike državni tajnik Petit-Dutaillis, v imenu luksemburške vlade M. Wagner, nadalje norveška delegatka Ottelova, poljski delegat Kwiatkowski, zastopnik jugoslovanskega ministva prosvete pomočnik g. Stevanović, v imenu združenja jugoslov. srednješol. g. Zivanović, belgijski delegat Vyanne, angleška delegatka Forrestova, oficijelni zastopnik Italije Toretta, švedski delegat g. Lené, oficijelni zastopnik Turčije prof. Zeki Messoud, litovski delegat Kwieska, bolgarski poslanik Mihalev in ruska profesorica Russova.

Naše združenje srednješkolskih prof. zastopajo na kongresu pomočnik ministra prosvete g. Svetolik Stevanović, beogradski prof. Zivanović, g. Marković iz Sarajeva, Svetislav Petrovič, prof. na ženski gimnaziji v Beogradu, urednik »Srbskega književnega Glasnika« in »Prosvetnega Glasnika« Popoldne je kongres začel svoje poslovanje. Prva točka dnevnega reda je bilo vprašanje pedagoške naobrazbe srednješol. profesorjev. Zvečer se je vršil na čast gostov svečan banket.

— Celjske vesti. Samomor v preiskovalnem zaporu. V zaporih celjskega okrožnega sodišča se je t. dni obesil Franc Višnar, ki je čakal na jesensko potratno zasledenje. Vzrok samomora je neznan. — Celjski pekovski mojstri so imeli v nedeljo svoj sestanek. Ker so sedaj cene moki nekoliko nižje, so sklenili pekovski mojstri na tem sestanku, da bodo odsej pekli nekoliko večji kruh po dose-danih cenah. Pri kilogramu kruha pa bodo znižali ceno za 50 par. — Umrlje v celjski javni bolnici posestnik in župan v Višnji vasi blizu Vojnika. V bolnici se je zdravil vsled poškodb, katere mu je prizadelala krava. — Aretirali so v terek popoldne v celjski kavarni »Evropa« celjskega carinika Evgena Grünvalda ter njegovo ženo, ker sta v zvezi s tihotapljenjem saharina in cigaretnega papirja. Grünwald je ostal v zaporu, njegovo ženo pa so izpustili. V afero bo več luči prinesla preiskava. — Nesreča. V terek popoldne se je v velenjskem vlakom vračala domov neka obiskovalka katoliškega šola. V bližini tkz. prehoda je padla z vlaka ter se lahko poškodovala. Nadaljevala je vkljub poškodbam z vlakom proti domu.

— Nesreča v planinah. Ivan Hudnik, 25 letni sin posestnika iz Srednje vasi je šel včeraj 29. tm. v Karavanke z večjo družbo. Pri trganju planik pa mu je nenadoma spodrsnilo in padel je v globok prepad. Imel pa je srečo, da se je pri padcu ujel na neko iznad skal rastoče grmovje, na katerem je obvisel. Njegovi prijatelji so ga nato rešili iz mučnega položaja. Dobil je več lažjih poškodb in je bil prepeljan v ljublj. bolnico.

— Nov svetovni rekord v skoku s palico. Znan glasoviti svetovni skakač v skoku s palico Hoff, je t. dni v Kopenhagenu postavil nov svetovni rekord z višino 4 m 21 cm. Dosedanji svetovni rekord je znašal 4 m 12 cm. Postavil ga je tudi Hoff.

— Poskusite specialna vina v steklenicah tvrdke Giuro Valljak. Gralska klet v Mariboru. Dobilo se po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah širom naše domovine.

— Toskanska princesa. v kino Tivoli. Marija Laura, hčerka toskanskega vojvode je ležala težko bolna. Vsi zdravniki so že izpušili upanje, da jo rešijo. Naključje je privedlo do nje postelle glasovitega zdravnika kopenhškega vseučilišča Ole Borch, ki jo tudi ozdravi. V zahvalo mu jo da oče v zakon. Zavistni toskanski plemiči napadajo grad zaročencev, vendar je napad odbit. Ole Borch, ki ne ljubi lepe Marije, zapusti Firence in se vrne v domovino Dansko. Tu se zalubi v lepo hčerko nekega pastora, ki pa ljubi viteza Povska. Videč, da bi lahko razrušil srečo ljubečega para, se Borch odpravi ljubezni pastorieve hčerke. — Film je krasno nordijsko delo. V glavni vlogi se nahaja popularni Olaf Fonn. Lepi posnetki raznih kraljev, magična vsebina in razkošna režija. Predvala se do nedelje.

— Kino Ideal predvalja od četrtega. t. l. 30. avgusta do četrte nedelje 2. septembra t. l. kriminalni film »Noč v Algieru«, v glavni vlogi Cora Capellini. Delanje je skozi in skozi zanimivo, polno presenetljiv in krasnih naravnih posnetkov.

— Kino Matka. »Strah pred zakonoma«. Moderna ljubavna drama z dobro vsebino in lepimi prizori. Film se predvalja od danes do nedelje. Predstave popoldne so tudi za mladino!

VELIK POŽAR NA VRHNIKI. Včeraj 29. tm. ob pol trih zjutraj je na sedaj še neposredni način izbruhnil v kolo-zolcu posestnika in vodje »Kmetске posojilnice« Frana Jurca na Vrhniki požar, ki se je bliskovito naskočil razširil na blizu stoletni skedenj in od tam na skladišče trgovca Rudolfa Rutnarja. V skladišču se je nahajalo več sodov bencina, stroležna olja in petroleja, katere sta imenovala dva hotela rešiti že iz gorečega skladišča. Pri tem pa je z goreče strehe padel na oba velika tram in sta dobila opekline po nogah, rokah in obrazu. Na lice mesta je takoj prhitelo vrhniško gasilno društvo vendar je skladišče pogorelo do tal. Škoda znaša nad pol milijona kron. Sumlja, da je bil ogenj podtaknjen. Oba težkorajna Jurca in Rutnar sta bila včeraj zvečer prepeljana v ljubljansko bolnico.

VELIK POŽAR V GORICI. — Gorica, 29. avg. Na električni žagi tvrdke Del Col i Pezzutti je včeraj pozno v noč nastal velikanski požar. Ob 19.30 se je pojavil velikanski plamen na žagi. Ogenj se je bliskovito razširil ter je upepeli zelo obsežno lesno skladišče. Deloma z zavarovalnišvo krita škoda znaša 100 milijonov ltr. Ogenj so šele omeili pozno v noč in je še danes zjutraj gorelo.

Dinamitni napad na električno centralo v Trbovljah.

Iz Trbovelj nam poročajo: Danes v noči od srede na četrtek je bil izvršen na rudniško električno centralo dinamitni atentat, ki je k sreči ostal brez večjih posledic.

Na poslopu so bile razbite vse šipe, streha razdejana in poškodovan en kotel, eksplozija je povzročila tudi še mnogo druge škode. Težko ranjen je bil paznik Štepišnik, drugih človeških žrtev ni bilo.

Kolikor se da presoditi, je bil dinamitni atentat izvršen od stavkujočih rudarjev.

Ako bi se bil atentat posrečil in ako bi bila uničena centrala, bi imelo to za posledico, da bi morali obrat v premo-gokopu ustaviti za najmanj leto dni.

To bi pomenilo za našo državo, za naš železniški promet in za naše gospodarstvo pravo katastrofo, spravilo pa bi obenem ob kruh na tisoče delavskih rodbin.

Zato moramo ta zločin ogorčeno obsojati, ker je tako dejanje hudodelstvo na javnih interesih in na interesih delavstva samega.

Uvedla se je takoj najstrožja preiskava, da se izsledijo krivci, ki zaslužijo najhujših kazni. Nadejamo se, da bodo preiskavo podpirali vsi treznomisleči in pošteni elementi med delavstvom, ki bodo pač uvideli, da se s takimi vse obsodbe vrednimi sredstvi ne služi dobri delavski stvari, marveč se ji samo škoduje.

Ne glede na to pa obstoja nevarnost, da delavstvo zaigra vse simpatije naše javnosti, ki jih je bilo doslej deležno v veliki meri.

Doslej o krivcih še ni nobenega sledu, toliko pa se je dalo ugotoviti, da je bil dinamit najbrže prinešen iz Zagorja.

Tu je bilo namreč iz skladišča tvrdke Birole ukradenega 20 kg dinamita s potrebnimi užigali vred.

PASIVNA REZISTENCA V DELAVNICI JUŽNE ŽELEZNICE.

V terek popoldne so delavci v delavnici Južne železnice nenadoma stopili v pasivno resistenco. O vzroku izvemo po našem mariborskem dopisniku zelo zanimivo zgodovino: Vodstvo je opazilo, da odkar traja militarizacija, poloma veselje do dela. Da to nadomesti, je dalo starejšim in takim delavcem, ki so sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vodstvo je začelo nato preganjati one, ki so protestirali proti nadurnemu delu. Govorilo se je tudi, da bodo dotični polagoma iz službe odpušteni in sicer brez odpravnice. Ta grožnja je našla odmev v večini delavstva, ki je solidarno stavilo na ravnanje vodstva, ki je sicer bolj situlirani (lastniki hiš itd.) priliko nadurnega dela, s katerim so skoro več zaslužili, kakor mlajši ozir. drugi tovariši z rednim delom. To je napravilo seveda slabo krl, posebno v oddelku za kotlarje. Prišlo je se pri vodstvu. Ker pa to ni nič pomagalo, so šli zapostavljeni naravnost k protežiranim ter zahtevali od njih, da ne delajo nadurnega dela, ker s tem škodujejo tudi celokupnemu delavstvu. Ker tega z lepa niso dosegli, so jim delavstvo ozir. dotični oddelke zaprli. Vod

„Kulturno-historijska izložba grada Varaždina“.

(Nadaljevanje.)

Tudi židovska kulturna občina se je udeležila razstave. Da so bili židje v Varaždinu domači že v srednjem veku, ni dvomno. A pravico, naseliti se v mestu samem, jim je dal šele cesar Josip II. l. 1783. Na to nas je opozorila trobojnica narejena v spomin na ta dogodek. — Razen zastave je prispevala dve zvesti za sveto skrinjo iz let 1805 in 1844, štiri prevlake za thoro in trake za povezovanje thore. Tudi razno starejše kulturno orodje, večinoma srebrno, je dala na razpolago.

Cerkvenim in kulturnim občinam so se pridružil cerkveni bratovščine, na čelu jim bratovščina Marijinega darovanja s krasno člansko knjigo, zasnovano l. 1732. Slikarje, vintje, okvirje, grbe, embleme itd. je izvršil Žiga Kapp. Naslov in spiski so nemški. Za odlične člane so imeli posebno knjigo.

Tem se pridružuje meščan, organiziran po poklicih v zadrugah ali cehih. Tozadevno gradivo je tvorilo eno izmed najstajnejših točk. V prvi vrsti so klicale značilne cehovske skrinjice v spomin patritijalne razmere in dobrodušne čase predželezniki dobi; tu smo videli skrinjico združenega kovaškega in kolarskega, dalje čevljarkega, pekarskega in tkalskega ceha; nekaj skrinjic ni bilo dovolj označenih. Zanimivo je, da so imeli nekateri cehi v Varaždinu posebne »djetčke skrinje«, tako saj kovaško-kolarski in čevljarški (čizmarški) ceh. A te skrinjice niso bile prazne, ampak so vsebovale neprecenljive vrednosti. Take so bile, da omenim najznamenitejše, n. pr. »Red tkalske ceha«, katerega uvod se začneja: »Mi Jural Flaisman, richter, purgarji pri seznani y vsa ob-

china szlobodnoga kraljevskoga varossa Varsdinszkoja...« pisan je na pergamen. Potem »Pravila tkalskega ceha« (1706), z latinskimi uvodom: »Nos, Georgius Kaland, iudex cetricque lurati senatores liberae regiae cultatis Varsdinsensis...« Čevljarji so imeli svoj »Maisterbuch« der in der Königl. Freistadt Varsdin befindlichen u. von Anno 1740 her gebester Schuster Mayster; sega pa do l. 1847. Pekarji so rabili nemško in latinsko pisan seznam: »Das grosse Meister Bueche« — Magistrum Csehae Pistorum Albus Major, zasnovan l. 1763 in sega do l. 1856. — Kovačipodkovniki so vodili »Meisterbuch der ersamen Hufschmide«. Nekateri cehi so ohranili celo zapiski svojih obravnav, ki dokumentirajo obzorje teh obrtnikov in razmere, kako so se menjavale. Tako n. pr. citamo v obravnavah kovačev in kolarjev l. 1815, da so sklenili, odreči pomočnikom vino, ker je predrago. — Poučni so računi velikega ceha (cehovske zveze), katerim je pridružen tudi izkaz sprejetih obrtniških učencev; knjiga je zasnovana l. 1784, vpiski sprejetih učencev segajo do l. 1853. Cehi so pa vodili tudi vsak za se take seznane: kovaško-kolarski ceh n. pr. je vodil pregled oproščenih učencev.

Zavedajoč se pomena teh organizacij v obrti, ki ima zlato dno, so jih vladarji čestili; Franc I. n. pr. je l. 1824 potrdil pravila vseh Varaždinskih cehov in dal prakarjem še posebne svobodščine.

Vsak mojster je moral biti sprejet v ceh; v to svrhu so imeli birokratsko organizirano postopanje; novospreglet član je dobil posebno listino, s katero se je moral izkazati, ako je bilo treba. Za oprostitev pisma učencev so imeli lepo opremljene tiskovine, okrašene z bakrorezji; izdelane so bile v Gradcu (Joh. Perstler se (vpisil) Graecy. Da je imel vsak ceh svoj pečatnik, ni treba posebej omenjati; v razstavi so bili na upogled.

Kedar je šlo za to, da se zbero člani k cehovi seji ali k božji službi, tedaj so se posluževali posebnih pozivnic. Na zborovanja so pozivali z lesenimi, na službo božjo pa s kovinastimi pozivnicami. Kolarsko-kovaški ceh v Varaždinu je imel n. pr. leseno ploščico na štiri vogle, približno 12x12 cm veliko, okrašena je bila z reliefom, ki kaže kovača pri podkovanju konja. Čizmarški ceh je rabil v isto svrhu orehovo ploščico z medenimi okovi, dočim je vabil k službi božji z bronasto ploščico, okrašeno z reliefom sv. Jožefa. Krojaški ceh je imel vabilo na službo božjo leseno, a s srebrno ploščico odeto deščico; srebrna odeja je vzboklo okrašena, delana l. 1844.

Vabljive prizore od »sradnihi« cehovskih zborovanj odražajo veliki bakreni, kositarjevi in glinasti vrči, iz katerih so si zborovalci srebrali duhovite domisleke in pogum za dokazovanje in prepričanje, kedar je šlo za stanovske interese. Kovaški ceh je imel veliki bakren vrč iz l. 1814, torej eno leto prej narejen, predno so pomočnikom črtali vino. Mesarski ceh je imel velik kositarjev vrč iz l. 1800, ki pa nudi tudi letnico prvotne nabave (1640) z napisom: VARASDINSKI (takol) MESAROV CHEHA KANTA ANNO 1800. — Činasta vrča sta imela tudi tkalski (1763) in čizmarški ceh, poslednji z napisom: »Munificencia 1601 Renovatum 1845. Czecha Chismarskoga Tomas Vukovich Czeh Mestera. Kolarski ceh se je zadovoljeval z glinastim zeleno pološčenim vrčem; ohranil se je iz l. 1823; tudi čizmarji so pili iz zeleno pološčenega vrča iz l. 1801, istotako mlinarji, ki so si ga omislili l. 1805.

Kakor so se zbirali med seboj pri stanovskih zadevah okoli vrča, tako so nastopali v javnosti in pri svečanostih združeni okoli cehovske zastave. Vse so shranjene in so zavzemale dve steni prve razstavne dvorane: čevljarški, zidarstvo-tesarski, kro-

jaški, krznarski, mesarski, mlzarski, mlinarski ceh itd. Nekateri so imeli po dve zastavi: mojstri za-se, učenci (dijaki) zase, kakor smo to videli tudi pri skrinjicah. Poleg teh zastav smo videli tudi društvene, n. pr. dve (staro in novo) streljačkoga društva, zastavo »grdjanske čete (1816) županjski zastavi — staro iz l. 1778 in novo iz l. 1848 ter mestno zastavo iz l. 1871 (trobojnica).

To notranje življenje dopolnjujejo še posamni preiskusni izdelki (Meisterstück), n. pr. škorenj Jos. Vukoviča iz l. 1809 in drugih več.

Na ta način nam je prikazala razstave bivše Varaždince pri delu, njihove vzore in boje, polkuse in uspehe.

Drugi del razstave pa je naslikal Varaždince doma, v njegovem stanovanju. Izložniki so bili sedanjí domačini, ki so pletno očuvali last svojih dedov. Tu je bilo videti vse: od narodne in modne obleke starih dni, do pohištva slik, dragocenosti in družinskih spominov. Posebno poučni so bili okusno prirejeni interijeri: pet sob, opremljenih z zgodovinskimi pohištvi. Posebne sobe so opremlje z lastnim pohištvo obitelji Horvat, Kalabar, Melxner in Pečarnik; največji interijer je bil skupen številnim razstavnikom, med katerimi se je odlikoval g. dr. Engelhardt s svojo empirsko garnituro. Tla so bila pokrita s preprogami, stene okrašene s slikami; tu je bil salon, tam obednica, drugod spalnica, tako, da se je vsakdo brez težave zamislil v milie meščanskega življenja v starem Varaždinu.

Izvirna ženska obleka iz svile in prstni — in neprstni — idilski shawli so bili izloženi, kakor je svojčas pri nakupu odločal proračun in razumevanje, tako, da tudi negativni faktorji, ki so znak vsake kulture, niso bili izloženi iz te slike. Kar ni bilo videti v izvirnikih, smo zrili vsaj v podobli. Nebroj oljnih slik, akvarelov, minijatur

in siluēt je razgrnilo skoraj vse različke narodnih, lokalnih in modnih noš.

Pohištvo je segalo jedva v 17. stoletje nazaj; 18. stoletje je bilo zastopano častno, 19. stoletje je značilno empirje v posameznih skupinah, a Biedermeier obilno. Med furniranim in vložnim pohištvom so se odlikovale posebno omare na tabernakelj z mnogimi predalčki. Zanimiva je bila oprema, izdelana v Varaždinu samem, dokaz, da je ondano življenje privabilo tuje obrtnike v prvi vrsti z Dunaja, s katerim je imel Varaždin zdavnaj ožje stike, posebno po vladalnih bližjih in daljših okolišah, kajti Erdödy, Orsichi, Patačić in drugih več je imelo tu svoje še sedaj ugledne domove, da ne rečem palače, v katerih so živeli po zimi udobno življenje ob pojedinih in plesnih veseljih, tako, da je dobil Varaždin prislov: mali Dunaj. Danes je to bistveno drugače. Med tem pohištvi, ki je še na svetu, v precejšnji meri po milosti nabralstva, so se posebno odlikovale nekatere posameznosti; tako n. pr. krasne empirska garnitura nemškega (dunajskega) izvora; potem zofa z dvema naslanjačema in dvema stoloma iz rokokojske dobe, osobito zaradi redkosti takega pohištva, dalje črna likan empirski posteljinak; posamezni deli so puščeni v naravni barvi in tam so naslikani biblični prizori in okrasje: okrajki in kapiteli na stebrih so pozlačeni. Tem se pridružuje z grčevino furnirana, vložena omara s črnilni okrajki, lepa omara iz orehovine, furnirana in vložena z grčevino in črnilni (luženim) lesom, omara na tabernakelj usloženih profilov in mala filligransko-nežna toaletna mizica.

(Konec prihodnjš.)

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Vsem semenjskim razstavljalcem priporoča svojo veliko zalogo kreppapirja v vseh barvah in množini 8856

Iv. BONAČ, Selenburgova ulica 5

Tvornica svinčenih igrač

M. Raunacher

LJUBLJANA, Poljanska cesta štev. 13/II. Ljubljanski velesejem, paviljon „E“ 96.

„Vesna“ Brata Pohlin I. dr. tvornica vlasnic, ključic, rinčic za čevlje, kovinastih gumbov i. t. d. Ljubljana I, poštni predal 126 sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorca in cenik. Pri večjih naročilih popust. 6865

Naročajte „Slovenski Narod“

Velepodjetje se prodaja

na Stajerskem blizu Konjic. Obsega okoli 24 ha gorja, njiv, travnikov in vinograde, 4 stanovanjske hiše, 2 viničarji, velik umetni mlin, pekarno, polnojarjenik, električno centralo, veletrgovino z lesom in deželni prideli, tovarno za pohištvo in zabojne, vse s stroji in vso prtilniko. Lega je ob železnici, ki se gradi. Uporabiti se da vodna sila do 140 HP. Pokrajina je bogata na lesu in vinu. Prodaja se vrši le v skladu družinskih razmer. Informacije in posredovanja vrši notarska pisarna v Konjicah.

Portland - cement

v vsaki množini in po tovarniški ceni vedno v zalogi. Trgovci dobijo primeren popust. Prodajni urad portlandskega cementa, A. PEČENIK, Ljubljana, pisarna in skladišča Cesta na južno železnico.

Pisalni stroji, potrebščine mehanična delavnica (popravljavnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-I.

LED

se oddaja vsak dan od 7.—9. dop. po najnižji ceni. T. Mencinger, Sv. Petra cesta 43

na dvorišču poleg zajutkovnice

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje in pohištvo. Grem tudi na dom.

Dramé Martin - Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Zidna opeka

normalno in močno žgana, priznana najboljša kakovost se nudi vsaka množina po dnevni ceni. R. Smolowski, arhitekt in mestni stavbenik, posestnik opekarnice na Viču. — Rimska cesta 18. Zaloga na drobno na Opekarski cesti 18. 7915

Kupujemo

stalno vsako množino hrastov, bukov, orehov, javorjev, smrekov in gabrov les v hloilih za razžaganje. Ponudbe z navedbo cene in količine na DRAGA, lesna trgovska in industrijska družba z o. z., Ljubljana, Jeranova ulica 15.

Veliko lesno industrijsko podjetje v Mariboru išče lesnega manipulant ali prejemalca.

Nastop takoj. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod „Strokovnjak 9034“.

LEGITIMACIJE ZA VELESEJME V

LJUBLJANI a Din 50.—
PRAGI a Din 20.—
DUNAJU a Din 25.—
GRADCU a Din 40.—

prodaja

ALOMA COMPANY anončna reklama d. o. z.
Telef. 124 LJUBLJANA, Kongresni trg 3 Telef. 174

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sožalja, izražene nam povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Antona Suhadolca

izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Dolžnost nas veže, zahvaliti se posebej darovalcem vencev, godbi in pevskemu zboru jugoslov. železničarjev, požarni brambi, končno vsem prijateljem in znancom za častno udeležbo pri pogrebu pokojnikovem.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1923.

Žalujoči ostali.

Vabilo delničarjem strojnih tovarn in livarn d. d. Ljubljana k subskripciji IV. emisije družbenih delnic.

Izvršujoč sklep občnega zbora delničarjev z dne 24. julija 1923 provaja upravni svet Strojnih tovarn in livarn d. d. Ljubljana povišanje delniške glavnice

od Din 3,750.000—

na Din 5,000.000—

z izdajo

12.500 novih delnic a nom. Din 100.—

ki se prepuste doseganjam delničarjem v razmerju na tri stare po eno novo delnico pod sledečimi pogoji:

1. Emisijski tečaj delnice znaša Din 160.— tel quel za komad; protivrednost plačljiva ob subskripciji. Stari delničarji, ki hočejo izvršiti opcijo, morajo predložiti na blagajnah nižje navedenih mest svoje delnice, da se na njih označi izvršitev opcije.
2. Nove delnice participirajo na dobičku od 1. julija 1923 in so opremljene s polkuponom za l. 1923.
3. Subskripcija se vrši od 1. do 10. septembra 1923 in sicer pri:
Jadranski banki a. d. v Beogradu in njenih podružnicah, in Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah.
4. Izračitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil.
5. Uspeh emisije je zajamčen po garancnem sindikatu.

Upravni svet.

Naš brat, stric, nečak in svak, gospod

dr. Vladislav Štempihar

je danes po daljši mučni bolezni v starosti 30 let umrl. Pogreb se vrši v petek, 31. t. m. ob 17. iz hiše št. 186 na kranjsko pokopališče.

V Kranju, dne 29. avgusta 1923.

Žalujoči ostali.

Brez posebnih obvestil.

Konfekcijska industrija Drago Schwab

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3.
pod Narodno kavarano.

Največja izbira vsakovrstnih oblek, raglana, zimskih sukenj, ogrinjal, kožuhov, dežnih plaščev, kožnatih šoferskih sukenj i. t. d.

Lastni izdelki!

Najmodernejši kroji!

Specijalna zaloga angleškega in češkega sukna.
Paviljon „J“ 407.

Ne pozabite obiskati

INGER

oddelek št. 155
na LJUBLJANSKEM VELESEJMU

Športne, vojaške
in
železničarske čepice

izdeluje P. Semke, krznar
Križevniška ulica 7. 2712

**Patria
Cognac
Medicinal**
LJUBLJANSKI VELESEJEM
paviljon I, stanica 481

Za odgovore uprave
naj se prikaže
1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20
besed Din 5.—; vsaka
nadlajna beseda 30
para, z davčino vred

Prodaj

Priklopni voz
(modern) za motorno ko-
lo prodaja tvrdka Henrik
Kenda, Ljubljana. 8831

Puch-motor

2 1/2 HP in pomožni mo-
torji znamke Cockerell,
1/2 HP, po nizki ceni na-
prodaj. — Avto — Flor-
jančič — Ljubljana. 7636

Pohištvo,

skoro novo, iz mehkega
lesa in moško kolo pro-
daja po ugodni ceni. —
Vprašati: Rožna dolina,
št. 147. 8965

**10 vagonov suhih
bukovih drv**
(debelo klanih) naprodaj.
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 9109

Prodaj:

razne dobro ohranjene
omare, stole, mize itd.
zaradi odhoda. — Več se
pove pri gosp. Karl Li-
povšek, Pred škofijo 17.
9103

Večja množina

ličnih smrekovih stolov
je dospel. Posebno pri-
pravni za uradne prosto-
re. Po ugodni ceni so na
razpolago pri Peter Ko-
balu, Kranj. 8901

Kmetijo

nad Hrastnikom (12 ora-
lov, hiša, hlevi, izvrstne
njive, travniki, gozdi)
prodaja radi boleznih
za 40.000 Din Korošec,
Rimske toplice. 9108

Proda se:

hrastov umivalnik z roza
marmorjem in brušenim
ogledalom ter pet na-
grobni svetilk. — Po-
nudbe pod »Umivalnik
9028« na upravo »Slov.
Naroda«.

Stavbna parcela

ca. 1200 kvadratnih me-
trov s starim stavbnim
materijalom na Prulah je
naprodaj. — Vprašati je
pri R. Smielowski, stavb-
niku, Ljubljana, Rimska
cesta 2. 9068

Klaviir,

skoro nov, tvrdke Lan-
berger & Gloss. Fino in
solidno delo iz predvojn-
dobe. — Ogleda se ga
lahko med 13. in 18. uro.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 9048

Za velesejem!

Lepo izdelan, skoro nov
visok paviljon (zložljiv)
je naprodaj! Pripraven
tudi za športna društva
kot godbeni ali reprezen-
tančni paviljon. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 9014

Neveste pozor!

Elegantna spalnica iz me-
cesnovnega lesa, malo rab-
ljena, kredenčna omara z
marmornato ploščo in
več drugega pohištva se
prodaja. — Štvari se lahko
ogledajo od 3. do 5. ure
popoldne. — Naslov po-
ve uprava »Sl. Nar.«. 9063

Kupim

Kupi se nova vila
z vsem komfortom. Pred-
pogoj takoj prosto sta-
novanje, obstoječe iz vsaj
treh sob in pritliklin ter
električno razsvetljavo.
— Ponudbe z navedbo
cene in drugih pogojev
na upravo »Slov. Naroda«
pod Nova vila/9095.

Kupim

vsako množino starih
kakor pokvarjenih juta-
stih vreč po najvišjih
dnevniških cenah. Istotako
popravljam obrabljene
vreče v najkrajšem času
in po konkurenčnih ce-
nah. — Peter Kobal, iz-
delovalnica slamnice in
jutastih vreč, Kranj, Slo-
venija. 8592

Stanovanja

Mesečna soba,
event. s ostanovalko, se
išče. — Ponudbe na: F.
K. Kaiser, puškar, Ljub-
ljana. 9093

Več dijakov

se sprejme na stanovanje
in hrano v Spodnji Šiški.
V stanovanju je elektri-
ka na luč. — Naslov pove
uprava »Sl. Nar.«. 9007

Stanovanje

v stari ali novi hiši išče
zakonski par brez otrok
proti dobri najemnini za
čimprej. — Ponudbe na
upravo »Slov. Nar.« pod
»Mirna stranka/8951«.

Stanovanje

od 2 sobe za pritliklinama
tražim 1 plačam 2000 kru-
na na mesec, event. 1 le-
to naprej v novi hiši.
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 9060

Soba,

lepo premijeno, po mož-
nosti s posebnim vho-
dom, išče carinski urad-
nik. Najemlnina postran-
ska stvar. — Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Carina/9001«.

**Hišnim
posestnikom!**
Mesečno 5000 kron pla-
čam za stanovanje, ob-
stoječe iz šestih sob in
pritliklin v stari hiši v
Ljubljani. — A. Arnež,
Ljubljana, Gradišče 4.
8938

2 dijaka (-inji)

sprejme takoj v prav do-
bro oskrbo po smerni
ceni, solidna in zanesljiva
uradnika družina v
Ljubljani. — Dopisi pod
»Priprosta a snažna so-
lica/9089« na upravo »Sl.
Naroda«.

Stanovanje

v sredini mesta, obsto-
ječe iz sobe, kuhinje in
drvarnice dobi zastoj in
še 5000 K nagrade doti-
ni, kateri ga zamenja za
večje (2 sobi in pritlikline)
po možnosti v bližini gl.
kolodvora. — Naslov po-
ve uprava »Sl. Nar.«. 9061

Svetlo sobo

ali primernejši lokal, naj-
raje proti severu, išče
akademski slikar in pro-
fesor za slikarski atelje
(ne za stanovanje). Plača
dobro. Kot nagrado izde-
la sliko ali portret. — Po-
nudbe pod »Nemeblova-
ro/9064« na upravo »Sl.
Naroda«.

Stanovanje,

obstoječe iz vsaj treh
sob in drugih pritliklin v
novi vili ali hiši z elek-
trično razsvetljavo, išče
zakonski par brez otrok.
Plača dobro ali tudi na-
jemlnino par let naprej
osr proti zahtevani od-
škodnini. — Ponudbe pod
»Zračno stanovanje/9094«
na upravo »Slov. Nar.«.

Službe

Zlatarski vajenec
se sprejme pri Alojziji
Vavpotiču, Rimska cesta
št. 21, Ljubljana. 9031

Meblovana soba
se takoj odda boljše-
mu solidnemu gospodu. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 9086

Več šivilj

za šivanje: dežnikov —
sprejme takoj tvornica
Jos. Vidmar, Ljubljana.
Pred škofijo 19. 9045

Prizevolec

za gorje dele, izurjen,
se sprejme. Nastop takoj.
Plača po dogovoru. —
Naslov: Kralj Franc, Nov
vi Vodmat, Društvena
ulica 64. 8941

Šivilja,

izveščana v izdelovanju
tovarniškega perila, po-
sebno v prirezovanju, se
takoj sprejme. — Ponu-
be pod »Šivilja/9084« na
upravo »Slov. Naroda«.

**Železostругarski
mojster**
s strojno-ključavničarsko
prasko išče službe. — Po-
nudbe pod »Strugar/9029«
na upravo »Slov. Nar.«.

Kontoristinja,

večja pisarniških del, išče
službo; gre tudi kot bla-
gajničarka. — Ponudbe
pod »Nastop takoj/9087«
na upravo »Sl. Naroda«.

Stenograf (-inja)- strojepisec,

vsaj deloma izveščan tu-
di v sollicitatorskih poslih,
se takoj sprejme v malo
odvetniško pisarno. —
Ponudbe pod »Sollicita-
tor/9097« na upravo »Sl.
Naroda«.

Sprejme se

več dobrih samostojnih
krojaških pomočnikov za
male in velike komade —
konfekcijsko delo. Le-
smočni in trezni naj se
javijo v pisarni Emon-
ska cesta 8. Samostojni
mojstri pa dobijo delo
proti garanciji ali kavciji
na dom.

Samostojna prodajalka,

starejša, provizorna moč,
izvrstna manufaktursti-
nja, želi premeniti služ-
bo; proš službe na de-
želi. Gre tudi v mesto.
Šla bi tudi kot voditeljica
ca podružnice itd. — Po-
nudbe pod »Prodajalka
Ljubljana/8967« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Za večjo trgovino

z mešanim blagom v pri-
jetnem prometnem trgu
na deželi se išče starejši,
popolnoma usposobljeni
poslovodja, ki naj bo tudi
v knjigovodstvu in ko-
respondenci vešč. Oni, ki
bi imeli veselje in sredi-
stva, da prevzame morda
poznejše trgovino v na-
jem, ima prednost. — Po-
nudbe je poslati pod
Poslovodja/9017 na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Lokali

Trgovski lokal

(večji) v sredini mesta
se išče proti odkupnini
in visoki najemnini. —
Ponudbe na realitetno pi-
sarno, Ljubljana, Poljan-
ska cesta 12. 9080

Razno

Čestitka.

Gospoj Krapežki želim
množice sreče, zdravlja in
veselja za njen vesel
imendan. — Kuhar. 9105

Na dobro hrano
se sprejmejo tri osebe.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 9065

Zastavice,

zalepke za srečolov in
šaljivo pošto priporoča
M. Tičar, Ljubljana. 8102

Vinska klet

ter hlev za 3 ali 4 konje
in podstrešje s šupo se
oddaja. — Spodnja Šiška,
Vodnikova cesta 9. 9003

Novi vinski sodi

(bažve) v vseh velikostih
se dobe in popravljajo
pri Fran Repiču, Ljubljana,
Trnovo. 9110

Dva gojenčka

(boljša) se sprejmeta v
vso oskrbo. Rezi Bitenc,
Medvode, Gorenjsko. 9035

Solske zvezke in solske potrebščine

na debelo najceneje pri
L. Pevalaku, Ljubljana,
Židovska ulica 4. 8508

Konserviranje

sadja in povrtnine,
knjige slovenske in hr-
vatske izdaje, prodajajo
knjižarne ter Zupanc,
okrajni ekonom v Ptuj.
Cena 16 Din. 9072

V katerem kraju

bi potrebovali dobrega
samostojnega ključavni-
čarja? Eventualno bi pri-
stopili tudi kot kompa-
njon. — Pismene ponu-
be proti povrnitvi stro-
škov pod »Ključavničar
9018« na upravo »Slov.
Naroda«.

Javna dražba

steklenih in porcelana-
stih garnitur, 1 preproge,
kuhinskih posod in raz-
nih drugih predmetov se
bo vršila dne 1. oktobra
ob dveh popoldne na Tur-
jskem trgu št. 2, II. nad-
stropje, srednja vrata,
desno. 9049

Iščem družabnika (-co)

za razširjenje stalno do-
bro idočee trgovine z le-
som. Potreben kapital 50
do 200.000 Din. Vložek
vedno siguren v robu. —
Zarada visoka in sigurna.
— Ponudbe pod »Dru-
žabnik« na Aloma Com-
pany, anonimna družba,
Ljubljana, Kongresni trg
št. 3. 9078

JEZIKI!!

P. n. občinstvu, vlasti
trgovcem in obrtnikom
najvrednejše naznanjam,
da sem otvoril oblastve-
no odobreno pisarno za
prestavljane spisov iz
tujih jezikov v slovenski-
no in obratno. Jamčim
za pravilnost prevstave.
Honorar zmeren. Vljudo-
no se priporočam za obli-
la naročila. — Hinko
Privšek, Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta št. 18,
I. nadstropje (poleg sodi-
šča). 8632

Društvo „Dečji in materinski dom kraljice Marije“ v
Ljubljani naznanja tužno vest, da je preminula blagoselna
dobrotnica bedne dece, gospa

Danica Dim. Hrističeva

dvorna dama Nj. Vel. jugoslovanske kraljice Marije i. t. d.

dne 28. avgusta t. l. na Bledu.

Nemila usoda ji je pretrgala življenja nit v sredi naj-
plemenitejšega dela.

V LJUBLJANI, dne 29. avgusta 1923.

Franja Tavčarjeva,
t. č. predsednica.

„Splošno žensko društvo“ v Ljubljani obvešča vse čla-
nice, da je nenadoma izgubilo svojo častno članico, gospo

Danico Dim. Hrističevo.

Zemeljski ostanki blagopokojnice so se včeraj prepeljali
v Beograd, kjer se polože k večnemu počitku.
Slava njenemu spominu!

V LJUBLJANI, dne 29. avgusta 1923.

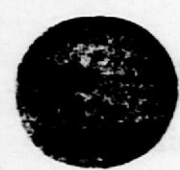
Franja Tavčarjeva,
t. č. predsednica.

Trgovina

dobro vpeljana na jako prometnem
kraju se z opravo pod ugodnimi
pogoji prodaja. Ponudbe na upravo
Sl. Nar. pod „Veliki obrat 9106“.

Domača tvornica blčeva, Glina

nudja svoj prvotrazredni proizvod. Uzorci su izloženi na ljubljanskem vele-
sajmu od 1-og do 10-og rujna u paviljonu „I“ broj 418.

TRIGLAV

tovarna perila

vis a vis
hotel Strukelj

D. & G. VOJSKA

vis a vis
hotel Strukelj

Kolodvorska ulica 8 LJUBLJANA Kolodvorska ulica 8

Ljublj. velesejem * Paviljon J 381